

ಮಹಾಭಾರತ

2025

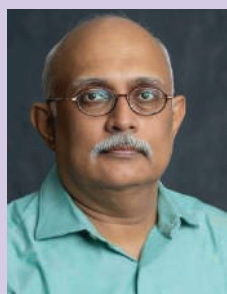

In search of Light

EDITORIAL BOARD

Dr. Sreekanth
Editor

Dr. Mahesh G
President, KSOS

Dr. Cyril Mathew George

Dr. N. V. Sivan

Dr. R. R. Varma

Dr. Padmaja Krishnan

Dr. Deepa M.G

Dr. Ambika Shetty

Dr. Preetha

സ്പന്ദനം

ഒരു ചിന്തയുടെ തുടിപ്പ്

നമ്മൾ ദിവസവും കണ്ടുവരുന്നത് രോഗലക്ഷണങ്ങളും
റിപ്പോർട്ടുകളും മാത്രമല്ല
പ്രകാശത്തിന്റെ, നിറങ്ങളുടെ, ജീവന്റെ തന്നെയുള്ള കഥകളാണ്.
ഓരോ കണ്ണിലും ഒളിഞ്ഞിരിക്കുന്ന അതുല്യമായ ആഖ്യാനങ്ങൾ
വായിക്കാനാണ്
നാം പഠിക്കേണ്ടത് .
സ്പന്ദനം എന്ന മൃദുവായ വാക്ക് ഒരു അത്ഭുതം ആണ്
ഹൃദയത്തിന്റെ താളം പോലെ,
കലയുടെ നാദം പോലെ,
ജീവന്റെ ചലനം പോലെ.

ഈ വർഷത്തെ സ്പന്ദനം അതുതന്നെയാണ് നമ്മിൽ ഉണർത്താൻ
പോകുന്നത്:
കലയെ കാണുന്ന കണ്ണുകളെ മാത്രമല്ല,
കലയെ 'അനുഭവിക്കുന്ന' മനസ്സുകളെയും.

ഓഫ്താൽമോളജി എന്ന ശാസ്ത്രത്തിന്റെ കൃത്യതയും കലയുടെ
സ്വാതന്ത്ര്യവും പെരുമയായി സംഗമിക്കുന്ന ഒരു ഇടമാണു ഇവിടം.
ശാസ്ത്രക്രിയ മേശയുടെ നേരിയ വെളിച്ചം മുതൽ
സങ്കേതവേദിയിലെ ചിന്തകളുടെ ജ്വലനം വരെ
എല്ലായിടത്തും ഒരു സൃഷ്ടിയുടെ ശബ്ദമുണ്ട്.

ഈ പതിപ്പ് വായിക്കുമ്പോൾ
നിങ്ങൾ ഓരോ ലേഖനത്തിലും,
ഓരോ ചിത്രത്തിലും,
ഓരോ വരിയിൽ പോലും
ഒരു 'സ്പന്ദനം' കേൾക്കും
അത് നമ്മെ ഓർമ്മപ്പെടുത്തും
നാം വെറും ചികിത്സകർ അല്ല,
കാഴ്ചയ്ക്ക് ജീവൻ നൽകുന്ന കലാകാരന്മാരാണ് എന്ന്.

നമ്മുടെ അംഗങ്ങളായ ഓരോരുത്തരുടെയും
ചിന്തകളുടെയും, സ്വപ്നങ്ങളുടെയും,
പഠനങ്ങളുടെയും, പ്രതീക്ഷകളുടെയും സ്പന്ദനം ആണ്
നമ്മൾ വീണ്ടും പങ്കിടുന്നത്.

ഈ യാത്രയിൽ എന്നോടൊപ്പം സഹകരിച്ചു എല്ലാവർക്കും നന്ദി.
വായന തുടരുക...
സ്പന്ദനം അനുഭവിക്കുക...
നമ്മുടെ ദൃശ്യലോകം കൂടുതൽ നിറങ്ങളാൽ നിറയട്ടെ.

ശ്രീകാന്ത് രാമചന്ദ്രൻ

എഡിറ്റർ

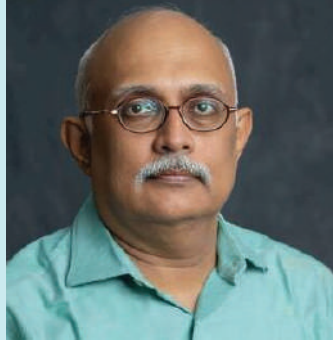
സ്പന്ദനം

കെഎസ്ഐഎസ് ആർട്ട് മാഗസിൻ

Message from KSOS President		05
On the branch		
Thoughts		
An old dream	Dr. Nita S	07
A Sinister Spectacle	Dr. Krishnamoorthy	08
ഗാളിശാസ്ത്രം അഥവാ ബാബുമാഷായ്	ഡോ. ആർ ആർ വർമ്മ	09
Illusions	Dr. Mini Nair	10
Oh ! to read and write again.	Dr. Gargi Sathish	13
Kung Flu Fighting	Dr. Jayan Thomas	14
വെള്ളരിപ്രാവുകൾ	ഡോ. നീസാ	15
സ്വപ്നച്ചിറകുകൾ	ഡോ. നീസാ എ	16
വർഷം	ഡോ. സബിത	17
Through the Pupil	Dr. S. R. Krishnamoorthy	18
കോട്ടവാതിലുകൾ	ഡോ. ലക്ഷ്മി ജി സന്തോഷ്	19
ഹോബി	ഡോ. സഫി	20
ഒറ്റപെയ്ത്ത്	ഡോ. ദീപ എം. ജി	22
My critical eyes		
The road I chose to tread	Dr. Pratibha Thilak	24
Gen Zee bridging the gap!	Dr. Mini Mathew	25
Po Mone Dineshaa and other syndromes	Dr. K Preetha	26
A Daughter Once.Forever Yours	Dr. Divya Alex	27
Have your say	Dr. Mini Mathew	29
Karamana Diaries	Dr. Preethi Prasanth	31
ഒ.പി നൂറുണ്ടുകൾ	ഡോ. ലതാ മോഹൻ	33
ജാലകക്കാഴ്ചകൾ	ഡോ. ലതാ മോഹൻ	34
രംഗ ബോധമില്ലാത്തകോമാളി	ഡോ. രമ്യ. ഇ	35
പാസ്പോർട്ട് ഇല്ലാതെ		
പാക്കിസ്ഥാനിൽ	ഡോ. മോഹൻ പി. ഐ	37
പ്രണയനിലാവ്	ഡോ. ലതാ മോഹൻ	39
എപ്പിറ്റാഫ്	ഡോ. ആർ ആർ വർമ്മ	41
എന്നാലും എന്തുപറ്റാം.....	ഡോ.സുരഭ സുനിൽ	42
Images in daily life that remind us of Ophthalmology	Dr. Thomas Arun Varghese	44
സ്വർഗ്ഗ ഭൂമിലൂടെ	ഡോ. ജയശ്രീ ഐ	45

പ്രിയപ്പെട്ട കെ.എസ്.ഒ.എസ് കുടുംബാംഗങ്ങളേ,

നമ്മുടെ ശാസ്ത്രപ്രവർത്തനത്തിനൊപ്പം
ഹൃദയത്തിലെ സൃഷ്ടിപ്രവാഹവും പങ്കുവയ്ക്കാൻ കഴിയുന്ന
അപൂർവ്വവേദിയാണ് സ്പന്ദനം.
നമ്മുടെ സംഘടനയുടെ കലാമുല്പത്തിന്റെ
ഏറ്റവും മനോഹരമായ
പ്രതിഫലനമാണ് ഈ മാഗസിൻ.

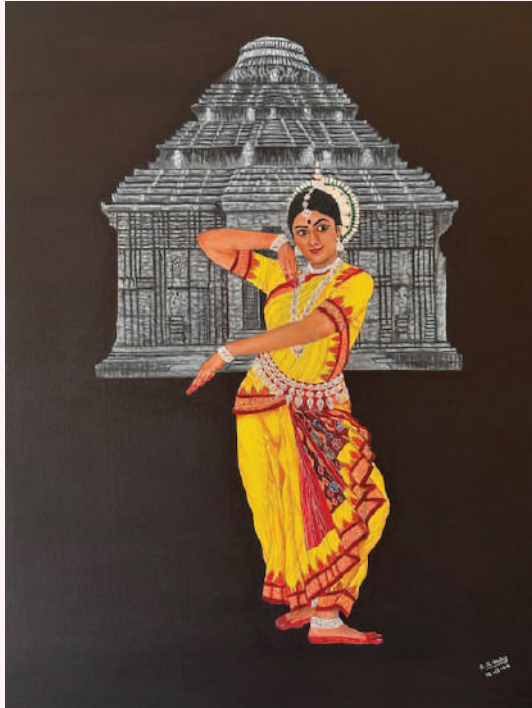
ഈ വർഷം നമ്മുടെ അംഗങ്ങൾ
അവതരിപ്പിച്ച ചിത്രങ്ങൾ, കവിതകൾ,
എഴുത്തുകൾ എല്ലാം ചേർന്നുനിന്നു
സ്പന്ദനം 2025 മനോഹരമായ ഒരു
വായനാനുഭവം സമ്മാനിക്കും എന്ന് തീർച്ച.
മാഗസിന് വേണ്ടി അധ്വാനിച്ച
എഡിറ്റോറിയൽ ടീമിനും
പങ്കാളിത്തം നൽകിയ എല്ലാ അംഗങ്ങൾക്കും
ഹൃദയം നിറഞ്ഞ നന്ദി.

കെ.എസ്.ഒ.എസ് ന്റെ വളർച്ചയും ഒരുമയും
മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകുന്നതിൽ
നിങ്ങൾ ഓരോരുത്തരും നിർണായകരാണ്.

അഭിവാദ്യങ്ങൾ സഹിതം,
ഡോ. മേഹഷ് ഗോപാലകൃഷ്ണൻ
പ്രസിഡന്റ്, കെ.എസ്.ഒ.എസ്
2024 – 2025

Message from
the President

Dr. Ruby Shaji

ON THE BRANCH

Swiftly are the leaves falling
Leaving branches all barren
Green leaves, yellow leaves
Be it spring or autumn
Enjoy the breeze,
When you are on the branch
Not worrying about the scorching sun
Or the snow that will freeze you to death
Do not bother about your fall too much
For you are lucky to be on the branch

THOUGHTS

What were you thinking
Oh, worthy souls
Was it the lives you were saving
Or about a tomorrow
Which you would make better than today
What were you thinking
Oh, noble souls
When you rushed in to save
Those strangers whom you hardly knew
We cannot but think
Of how lucky we are
To share the earth with you
We cannot do anything but move
Move to make space for you
Oh, noble and worthy souls

Dr. Nita S

AN OLD DREAM

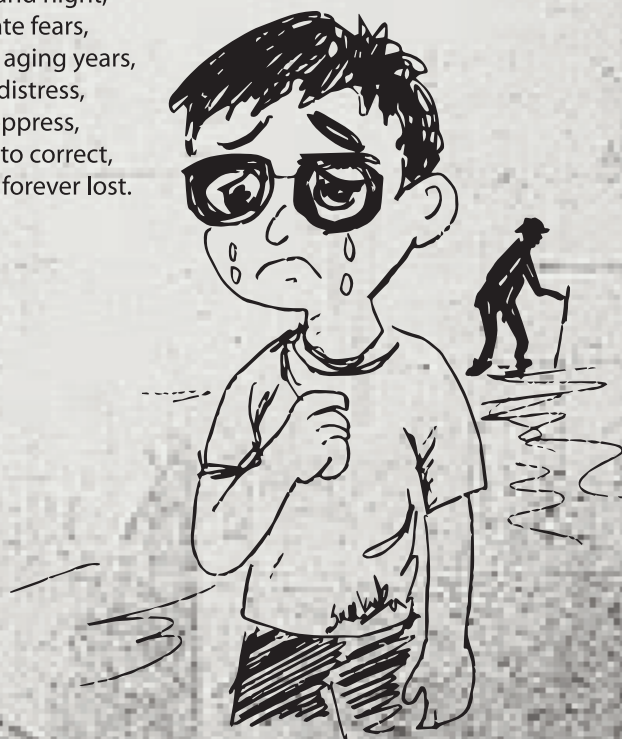
Dusting out an old dream
Covered in cobwebs
Bits and pieces of them
Broken and crushed
Between custom and desire
Some left half finished
In our haste to fulfil today's dream
Have we forgotten yesterday's
Dreams that were built on hard work
On toil and tears
Those that were desired for us
For freedom, for oneness
Do not let us forget them
Them that have dreamt
Nor those dreams
Let us dust them clean
Let us make them shine
Let us mend the broken pieces
Let us be together and free

A SINISTER SPECTACLE

Dr. Krishnamoorthy

- [eyes of a myopic boy expressing his agony]

On a stroll, caressing the morning waft, air so fresh and free,
A ritual now of healthy life, of heart, of whispered reverie,
Yet eyes stare upon me, sharp, assessing, tinted with scorn,
What marks me different? I oft wondered adrift and worn.
I am the weight of his gaze, forever tether for all his gains,
An unseen, unsightly burden, yet vital as his sight wanes,
Without me, his world blurred, mostly a distance unknown,
Myopia, a sinister affliction, his youth feels heavy, overgrown.
Born with a normal sight, gaze once small within normal range,
Rays of light in front of his foveae, brand him in myopic range,
Spectacles can't speak, let his eyes share his woes, I am told,
In his teens, we stretched, his sight gradually failed many fold,
Lenses or contacts or lasers relieved his agony nevertheless
Pathological, they name and blame us, helpless and hopeless,
We stop our warp after eighteen, sometimes not so pleasant,
Overstretch, he feels now, precociously as a sinister variant.
We warped in excess, awkwardly, denting all his residual sight,
Jelly inside distorts, plagued by nasty floaters day and night,
Silent bleeds block his sight, visual assault, his innate fears,
Our walls now weak, injury prone, betray him with aging years,
Stretches worsen, tears, a feast of decay, a sight in distress,
Degenerations set in, Retinal lesions marked and oppress,
Suspended in uncertainty, sight in peril, lenses fail to correct,
Worries grow deep, his world in quiet descent and forever lost.

ഡോ. ആർ ആർ വർമ്മ

ഞങ്ങളുടെ വീട് പണിഞ്ഞ കാലം മുതൽ Pest Control India യുടേയും ജനാലകളിലെ വലകളുടേയും സഹായത്താൽ പാറ്റകൾ, പ്രാണികൾ തുടങ്ങിയ ജീവികൾക്ക് പ്രവേശനം നിരോധിച്ചിരുന്നു. പക്ഷെ, ഈ നിയന്ത്രണങ്ങൾ മറി കടന്ന് വീട്ടിൽ കടന്ന ഗാളികൾ ഓരോ മുലകളും വിടവുകളും സ്വന്തമാക്കി താമസമാക്കിയിരുന്നു. ('എന്റെ സാറേ, ഗാളിടെ കാര്യത്തിൽ ഒരു രക്ഷയും ഇല്ലാ, ടോ' എന്ന് PCI)

ഈ കാലത്താണ് എന്റെ അനുജന്റെ മകളും, പേരക്കുട്ടിയും വരുന്നത്. വന്നത് കാനഡയിൽ നിന്നാണ്. ഗാളിയെ കണ്ടിട്ടില്ല എന്നു മാത്രമല്ല; ഗാളി എന്നൊരു ഭീകരൻ ഈ ഭൂമിയിൽ ഉണ്ടെന്നുവരെ ഈ നാലുവയസ്സുകാരന് അറിയാമായിരുന്നില്ല. മുലയിൽ ഫ്രീഡ് ജിന്റെ പിന്നിൽ നിന്നും ചുവരിലെ മുത്തമ്മാമന്റെ ഫോട്ടോയുടെ പിന്നിൽ നിന്നുമൊക്കെ ഗാളികൾ വരുന്നതുകണ്ട് അവൻ പേടിച്ചു. പേടി എന്നു പറഞ്ഞാൽ, ഭയങ്കര പേടി. ഗാളി എന്നാൽ ചെറിയ മുതലകളാണ് എന്നായിരുന്നു അവന്റെ ഒരു തോന്നൽ. "Little crocodiles, മുത്തച്ഛാ' എന്നാണ് അയാൾ ആദ്യം കരഞ്ഞത്. (സ്പാനിഷ് നാടകകൃത്ത് ലോർക്ക ഗാളിയെ 'ഒരു തുള്ളി മുതല' എന്ന് വിശേഷിപ്പിച്ചതായി വായിച്ചിട്ടുണ്ട്).

അവന്റെ പേടി മാറ്റാൻ ഞങ്ങൾ പല സൂത്രങ്ങളും നോക്കി. ഒരു രക്ഷയുമില്ല. ഗാളിയെ കണ്ടാൽ പിന്നെ ആ മുറിയിൽ കടക്കില്ല. അവസാനം ഒരു കാര്യം ചെയ്തു. ഞാൻ ഒരു കഥ ഉണ്ടാക്കി. 'ഈ ഗാളികളെയൊക്കെ നമ്മൾ വളർത്തുന്നതാണ്; കൊതു മുതലായ പ്രാണികളെ പിടിക്കാൻ. അവർക്കൊക്കെ ഓരോ പേരുണ്ട്. ഫ്രീഡ്ജിന്റെ പിന്നിൽ താമസിക്കുന്നത് 'ശശി', സിറ്റാട്ടിലുള്ളത് 'രാജു', ഷെൽഫിന്റെ പിന്നിൽ 'രായ', മുത്തമ്മാമന്റെ ഫോട്ടോയുടെ പിന്നിൽ നിന്നും വരുന്നവൻ 'ബാബു', അങ്ങിനെ അങ്ങിനെ.

വന്നു വന്ന് ഗാളികൾ അവനൊരു obsession ആയി. ഇടക്കോടി വന്ന് 'മുത്തച്ഛാ, ഉണ്ണീം രാധേം കുടി ഷെൽഫിന്റെ പിന്നിലേക്കു പോയി' എന്നോക്കെയുള്ള റിപ്പോർട്ടുകൾ തരും. തിരിച്ചു പോകുമ്പോൾ രണ്ടെണ്ണത്തിനെ കാർഡ്ബോർഡ് പെട്ടിയിലാക്കി കൊണ്ടു പോകാൻ വരെ പദ്ധതിയായി.

മടങ്ങി പോകുന്നതിന് മുൻപ് ഒരു ദിവസം എല്ലാവരും കുടി അത്താഴത്തിനായി ഒരു ഹോട്ടലിൽ പോയി. ഞങ്ങൾക്കിടയിൽ ഒരു high chair ൽ 'ഞാനാണ് രാജാവ്' എന്ന ഭാവത്തിൽ അവനും കണ്ടാൽ കാതുക്കം ഉള്ളതു കൊണ്ടും, എല്ലാവരോടും വേഗം അടുക്കുന്ന പ്രകൃതം ഉള്ളതിനാലും എവിടെ ചെന്നാലും അവൻ shine ചെയ്യും. ഭക്ഷണമൊക്കെ കഴിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കെ അത് serve ചെയ്തിരുന്ന ഒരു വെയ്റ്റ് റുമായി അവൻ വലിയ ചങ്ങാത്തത്തിലായി. എഴുന്നേൽക്കാറായപ്പോൾ അവൻ ആ വെയ്റ്റ്റോട് ചോദിച്ചു: 'അങ്കിളിന്റെ പേരെന്താ?' 'ബാബു'.

'ഹായ്' ഹാളിൽ എല്ലാവരും കേൾക്കുന്നത്ര ഒച്ചയിൽ അവൻ പറഞ്ഞു 'ദേ, മുത്തച്ഛാ, കേട്ടോ. ഈ അങ്കിളിന് നമ്മുടെ വീട്ടിലെ ഗാളിടെ പേരാ'.

ആരുടേയും മുഖഭാവം ശ്രദ്ധിക്കാതെ ഞാൻ പുറത്തിറങ്ങി.

പിന്നെ ഇതുവരെ അവിടെ പോയിട്ടില്ല.

Dr. Mini Nair

The newspaper print did no justification to his face, but I recognized him at once. Jose K. Antony, my old college room-mate. I smoothed out the paper which had been used to wrap the bananas and read the Obituary. It was very brief, saying that the funeral would be held the following day, in such and such a church, somewhere in Goa. The newspaper was three months old months old. Why had no one mentioned it, I wondered.

I remembered the last time I had seen him, at our class reunion, a little over five years ago. The passage of time had taken its toll on most of us, hair was thinning out with small bald patches appearing, paunches were beginning to bag a permanent position on our torsos. As for our female counterparts, a lot of them had a distinctly matronly air about them. Anto however looked as if he had just emerged from our final year photo. Thick wavy hair without a single silver strand in it, a trim body honed by years of exercise, and that captivating smile. He had arrived in a brand new Honda City, with his pretty vivacious wife on his arm. The same old Anto, with his infectious laugh and cheerful banter. He was in the garment exporting business, he told us, and had a factory in Tirupur and another in Coimbatore. He was flourishing.

He had been so full of life, and now he was gone forever.

A lump formed in my throat, and the puttu I had been chewing stuck in my mouth. I spat it out and dumped the remainder of my breakfast in the garbage bin

Samma Chettathy was in the kitchen preparing lunch. "Puttu not tasty," she asked. "I could make some toast for you or heat up last night's parathas?"

"No, no," I protested, "It was delicious. I just don't feel hungry." She gave a big humph, and I escaped before she burst forth into her usual tirade of how I was neglecting my health, working myself to death in a "porine" land, how there was nobody to look after me there (an oblique reference to my wife)

Appa was sitting in the veranda on his reclining chair, reading the newspaper. He looked up at me and smiled. "What's wrong, son," he asked. How like my father! He was recovering from two angina attacks and a partial stroke, but was still so sensitive to my mood changes!

"Nothing much..it's just that.... Dad, do you remember my friend Anto who came here one Christmas and stayed for a week?" "Yeah, I remember him," smiled my father. "Prince Charming. A little too smooth for my liking. How is he?"

"He's dead, Appa," I answered, showing him the obituary. "What I can't understand is why no one told me. We've got a pretty lively What Sapp group, you know."

My father was scrutinizing the newspaper. This isn't a very popular daily, you know," he said "I order three newspapers and go through them all, nothing much else to do these days. I even read the obituaries to see if anyone I know has passed away. I can't remember seeing this. Was he settled in Goa?"

"Actually I was under the impression that he was in Coimbatore. I think I will drive over to Arun's house and see if he knows anything about this. He was Anto's closest friend."

"Well, have your lunch, and go," said my father, "or Sara will kill us both."

A long time ago, Anto had been my best friend in college. He was fun to be with, and could hold forth on any topic. Almost half the girls in our class were in love with him. Over time however, we drifted apart, and I grew less disenchanted. Perhaps it was the fault of my rigid moral beliefs which I seem to have inherited from my father. I saw through the numerous white lies he often told, a disapproved of the ingenious ways by which he cheated in exams, and the manner in which he borrowed money and then forgot all about it. Maybe it was just the fact that my marks had started to plummet and I wanted to do well in academics.

We never had a fall out. It was impossible to quarrel with a person like Anto. We remained well-wishers, if not close friends.

My father broke into my contemplations. "Son, the lawyer wants you to meet him tomorrow. There are a lot of Ammachi's documents to go through, the properties in Trivandrum, her bank accounts have to be re-registered again in your name"

I promised to get everything done before going back to the States.

I had been mulling over coming back to India for good for quite some time now. America, had long lost its charm for me, with its fast life and brittle relationships. Now that mother was gone, father needed someone to care for him, and there was this family business to take care of. My wife had categorically refused to return to this "God forsaken country." She had a brilliant career and was not prepared to sacrifice it. I could deal with that, we spent most of our time together quarrelling anyway, but I couldn't bear to lose our son Steve.

Saramma Chettathy had surpassed herself at lunch. Part of her plan to fatten up the prodigal son, maybe. There was succulent duck roast in a spicy gravy, fresh Karimeen caught from the stream down the road and a lot of vegetable items. Despite all my tribulations, I found I had a good appetite and tucked in heartily. Appachan picked at his food, under the watchful eye of Sara Chettathy, who made several (mostly unsuccessful) attempts to serve him more rice, or spoon a bit more of duck curry into his plate.

I decided to phone up Arun instead of driving over; it was a good thirty kilometers to his place. He answered at the second ring. "Hello, Dude! I didn't know you were in town. What happened? Did Trump kick you out?"

We exchanged other such pleasantries before I came to the topic that was burning a hole in my pocket. "What happened to our friend Anto?" Arun had been in the process of singing praises about his daughter, her high marks, etc, but he stopped in mid-sentence and there was a palpable lull in the conversation. "What's happened to him," he finally asked. I was surprised. "You didn't hear about it? I read his obituary in a three month newspaper." Again the pause. Was I imagining it?

"Good God!" he finally replied. "I had no idea! He broke off contact around eight months back. Would never answer the phone or call back. I assumed he was busy with his business."

"His ancestral home is in Cherthala, isn't it? There must be someone there."

"No, it was bequeathed to him, I believe. It was put up for sale some time back."

"What about Julie?" Arun looked confused. "Who's Julie?"

"His wife. You know, she was with him at our reunion."

"That wasn't his wife," replied Arun with a chuckle, "Just his current..you know. He divorced his wife shortly after that, messy affair. I heard he married again, a Tamil Brahmin girl this time. I don't know her whereabouts either. Anyway, I'll look into this and inform you if anything crops up."

Arun didn't call and I was too busy to contact him. My days passed by in a sort of routine. I was still continuing my job at the I.T firm in U.S.A and this entailed working half into the night. Days were spent putting my mother's affairs in order. Once or twice a week I had to travel to Trivandrum to dispose of some of her property. I preferred to travel by train, driving in India was too risky for my liking.

One such day, I arrived at the station early and sat on the bench, waiting for my train. The Palakkad Express pulled into the station, and I gazed idly into it. It was then that I saw him. His thick hair had been shorn off, and he was dressed more soberly than usual. But his face was unforgettable. He glanced up, and our eyes met. I saw a flicker of recognition in them before they looked away.

I stood up and hurried to the platform edge, but a porter carrying a large number of suitcases got in the way, and by the time I reached the train, the seat was vacant.

I phoned up Arun with the bizarre news. He seemed amused. "You saw his ghost? Come on, man you're obsessed by this! I finally got in contact with his brother, and he confirmed his death. It was a car accident. Sad, but it happens."

He made sense, but I couldn't get rid of this gut feeling...

Three weeks later the shit hit the ceiling. This time his name was in the front page of all the newspapers. "Man Arrested for faking his own death to claim life insurance" read the headline.

The story in brief was this. Anto had taken a large insurance policy before his alleged death, made out to the Tamil lady. The insurance company grew suspicious, especially when none of his family attended the funeral. They kept tabs on the phone numbers of his friends and family members, and were finally able to nab him from Mettupallayam.

I showed the newspaper to my father, and he was largely unsympathetic. "You know, son, crime never pays," he said. It was one of his favourite clichés.

I met Arun a few days later. He didn't seem too happy to see me. "You knew about this, didn't you?" I asked him. "Yes," he replied. "The poor guy was up to his neck in debt. The garment factory was a white elephant from the start. And there was this hefty alimony he had to pay to his ex-wife. What could he do? It was a good plan really. These insurance companies make a lot of money robbing the general public."

He paused, as if pondering whether to say more, and then suddenly burst out. "But you had to come and spoil it all, didn't you? Waltzing in from America with your holier-than-thou attitude and prim moral values. You had to play detective and report to the police. It doesn't matter to you, rolling in family money, with a lucrative job abroad, does it? Not like us who have to etch out a livelihood in this wretched land. Doesn't your conscience hurt you when you think of that poor guy rotting in jail?"

I was shell shocked into silence by the vehemence of his words. "Arun, honestly, I had nothing to do with it!" I finally stammered. He looked at me, his anger spent.

"Yeah, O.K., I'm sorry," he said
I'm not sure he believed me

OH ! TO READ AND WRITE AGAIN.

Dr. Gargi Sathish

Rustle of turning pages ,
Scent of ink, yellowed paper .
Brain wakes, impulses frantic ;
"Take a look ,eyes , my dears."
The screen smirks, colours overflow.
"Don't leave ,mine eyes ", whispers it.
Catchy memes ,funny reels ,
Beautiful people, take your pick .
To your liking, never ending.
Eyes succumb , brain defied.
Glued to the fantasy portal ,
Unable to blink, tears dry,
Body trapped in pose, statue like.

Unforseen happens then,
The smart, trendy beautiful gizmo
Lithium , aluminium and what not;
It dies.....!!! my dreams within.
Adrenaline flows ,panic ,palpitation ,
Recharge ! Reawaken ! screams me.
With anxious anticipation ,I wait.
Eager for a sign of e- life.

Pitter patter ? Hears mine ears.
Rain still falls to cleanse the land !
Fragrance of jasmines ,drenched .
Inhales deep ,my nose excited.
Dry and parched ,tongue protests .
Fresh cool water , quenches thirst
And the eyes ,they see !
Books , rows and rows arranged.
I reach out,touch , entranced.
Soft paper , quivering pages
Sofa welcomed, found comfort
I began to read .....

My brain directs the show .
Imagination survived ,soars!
Author's tale ,but the visuals not;
Location, art, cast ,costume mine own.
Pages turn, story unfolds.
Finally the last page reached;
Reread, reviewed again, yet again .
Lying back, emotions savoured.
Eyes roamed, arrested,focused on
A pen ! forgotten ,abandoned.
Hidden,buried inside a journal .
Empty page beckoned, white and pure.
Power surged,freedom sang ,
Mighty sword between my fingers
Lunging forward , champion like
I began to write...

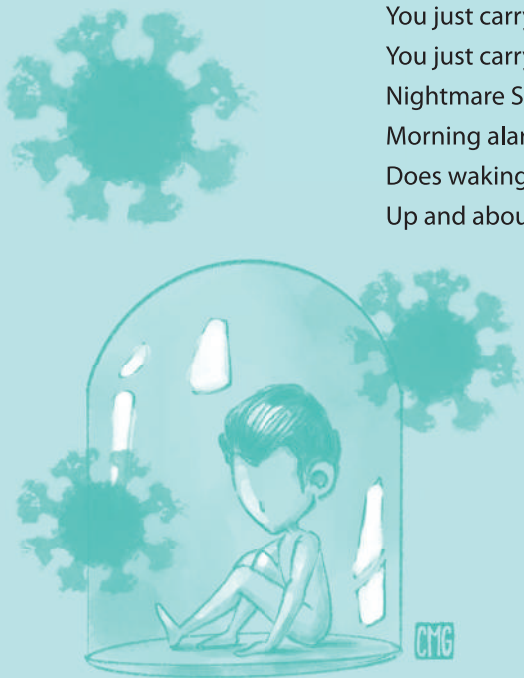

Kung Flu Fighting

Dr. Jayan Thomas

Those were the Kung Flu days
The Sino Virus days
All Indians in trouble
All Indians in Peril
At the toll of the midnight hour
All Indians are out of power
Hours don't make sense
Days don't make sense
Whole world in lock down
You just carry on
You just carry on
At times your head is heavy
At times your eyes are heavy
Think Covid 19 is not going to end
Think Life is not going to end
Corona here, Corona there
Life's at doldrums here and there
Struggling to survive
You just carry on
You just carry on
Nightmare Soylent Green
Morning alarm goes on
Does waking up make sense
Up and about thoughtless

Humanity in dire straits
On the desktop your heart flutters
Is it spiking is it flattening
You just carry on
You just carry on
A many has joined the Kung Flu Club
Sanitizers, masks , head gear and all
Oxygen , nebulizers live it all
Covishield 1 2 3 4 is it all
Examining eye perilously
Online consultation, Zoom and webinars
You just carry on
You just carry on
Rat race ending
Pollution plunging
Air refreshed
And birds are singing afresh
Wandering out, hood winking the cops
Birding too under cover
Enjoying the times !!
Stark relief, COVID-19 is drifting
Life is returning
Work is overwhelming
Wishing back those Kung Flu days
You just carry on
You just carry on

വെള്ളരി പ്രാവുകൾ

ഡോ. നീസാ

വീതികുറഞ്ഞ പാതയിലൂടെ
മലഞ്ചെരിവിൽ തെന്നിനീങ്ങവെ
ചിന്തകൾ കിഴക്കാത്തുകായ
പാറക്കെട്ടുകൾക്കിടയിൽ ചിന്നിച്ചിതറി.

കണ്ണീരിൽ കുതിർന്ന സ്വപ്നങ്ങളും
നിസ്സഹായതയുടെ തേങ്ങലുകളും
ഉച്ചത്തിൽ മുഴങ്ങും ഫൂത്തിടത്തിൽ
ശുദ്ധചിന്തകളെന്നോ പടിയിറങ്ങി.

ഇരുണ്ട് മൂടിയ മഴമേഘങ്ങൾ
പെയ്യാതെ തിങ്ങിനിറയവെ
വേദനയുടെ എരിയും പൊള്ളലുകൾ
ഉണങ്ങാത്ത മുറിവായിത്തുടർന്നു

അരുതാത്ത ചിന്തകളെല്ലി നിർത്തി
പുതിയൊരുദയത്തെ വരവേൽക്കാൻ
മനസ്സിൻ കോണിലെവിടെനിന്നോ
ഒരു തരി വെളിച്ചം വന്നുണഞ്ഞു
കാലമാം ജീവിത നാടക വേദിയിൽ
തിരശീലകൾ പലതും മാറി മറഞ്ഞു
ഒഴുകും പുഴയിൽ തെളിനീർ കാണുക
വെള്ളരി പ്രാവുകൾ പാറിപ്പറന്നു.

സ്വപ്നചിറകുകൾ

ഡോ. നീസാ എ

സ്വപ്നങ്ങളൊരായിരം കണ്ടതൊക്കെ
ഓരോ താളിലായി പകർത്തിവെച്ചു
തുടക്കവുമൊടുക്കവുമെഴുതാതെ
പങ്കിടാനാകാത്ത സ്വകാര്യനിമിഷങ്ങൾ

താലോലിച്ചോമനിച്ച് സായുജ്യമടഞ്ഞു
ചിറകുകൾ വിടർത്തി പാറിപ്പറന്നു
നിരാശയിൽ കുതിർന്ന് വാടിക്കരിഞ്ഞു
അഗ്നിയിൽ വീണ് വെന്തു വെണ്ണിറായി

സ്ഥായിയായൊരു പ്രമേയമില്ലാതെ
കണ്ടതൊന്നും മുഴുമിക്കാനാകാതെ
രാവുംപകലും മുടങ്ങാതെ നെയ്തുകൂട്ടി
എന്നിലൊതുങ്ങിയയെന്റെ സ്വപ്നങ്ങൾ

മോഹങ്ങളെല്ലാമതിമോഹങ്ങളായി
നീർകുമിളകൾപോൽ വ്യർത്ഥസ്വപ്നമായി
പൊട്ടിച്ചിതറിയ ജീവിതച്ചുഴികളായി
നൊമ്പരങ്ങളായി വിടാതെ പിന്തുടരുന്നു.

ഘടികാരസൂചികൾ പിഴവെച്ചു നീങ്ങി
എന്നോയെങ്ങനെയോ പൊൻതൂവൽ വിരിഞ്ഞു
അതിന്റെ മനോഹാരിതയിൽ മനം കുളിർത്തു
സ്വപ്നങ്ങൾ പൂവണിയും കാലമെത്തി.

വർഷം

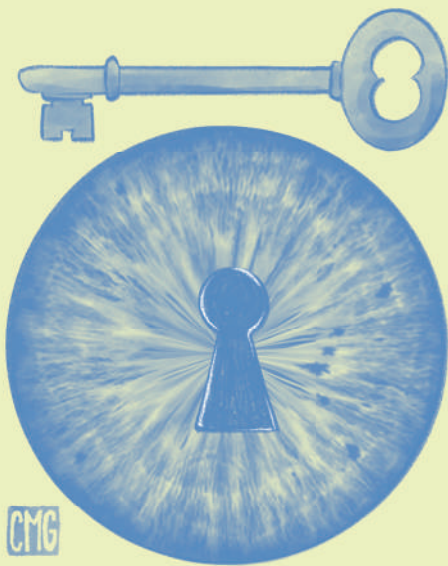
ഡോ. സഖിത

ശിശിരത്തിനിടയിൽ നീ വർഷമായി വന്നെന്റെ
മനതാരിലാകവേ പെയ്തിറങ്ങി
വരളുമെന്ന പാടത്തിൻ നടുവിലായ് വേഴാനാൽ
മഴകാത്തു നിൽക്കവേ ഞൊടിയിടയിൽ
ഒരു സ്വപ്നം പോലെ നീ നിമിഷങ്ങൾക്കുള്ളിലി
മണരാണുത്തെ തഴുകിയില്ലോ
ഒരു കുഞ്ഞുകാറ്റായ് നിൻ ശീതളരേണുക്കൾ
തനുവാകെ മെല്ലെത്തലോടിയപ്പോൾ
അറിയാതെ വന്നുവെൻ അകതാരിലെവിടെയോ
ഒരു മൃദു സ്നേഹത്തിൻ നേർത്തസ്പർശം
പുതുതായൊരുങ്ങി ഈ ലാസ്യ വസന്തത്തെ
എതിരേൽക്കുവാനായി ഭൂമി കന്യ
മലരും മരങ്ങൾതൻ മർമ്മരശ്മിവു
കിളികൾ തൻ കൊഞ്ചലും കേട്ടുനിൽക്കെ
ഋതുഭേദമാകും തൻ രഥമേറി വരുമെന്ന
പ്രകൃതിതൻ സത്യത്തെ ഓർത്തെങ്കിലും
പ്രിയവർഷമേ നീയെൻ പിരിയാത്ത കൂട്ടായ്
തുടരുവാൻ എന്നും കൊതിക്കുന്നു ഞാൻ

THROUGH THE PUPIL

Dr. S. R. Krishnamoorthy

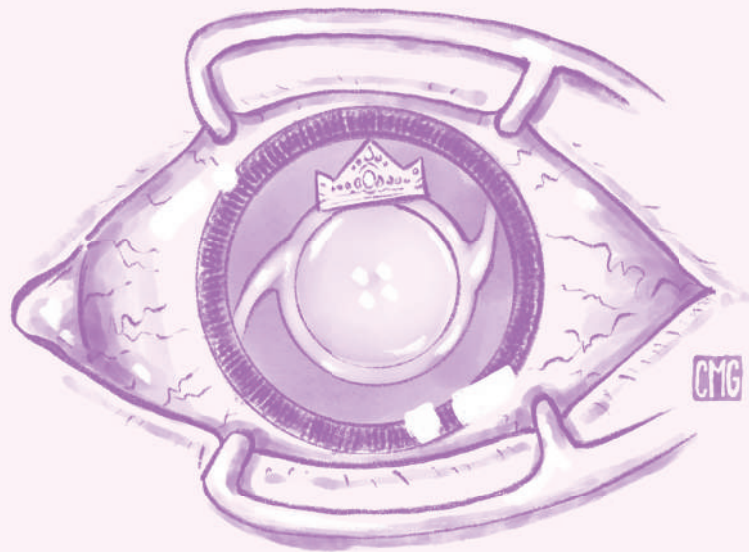

English, Oh! It's a wondrous tongue, roots run deep and wide,
More one dives within its depths, the more there is to bide,
You can recite a verse in a play and play in a recital,
You drive on parkways everyday, yet park on driveways idle.
One such word puzzled me, forced me to browse it very well,
Pupil, a term well known to those with eyes trained to profile,
Heard every morn, roll calls ring, this word repeats again,
Beyond the student, it denotes also the novice in domain.
All living things under the skies depend on sight's control,
Iris yields to light that streams through this central hole,
The hiatus in iris, the pupil-doctors prize, holds a vital role,
Its size, shape or its color or occlusion, in health or toll.
Its light response or lack thereof, can signal bloom or gloom,
No wonder its inspected first in every intensive care room,
One in each eye, rarely two, this conduit for light or sight,
Silent clue as a diagnostic aid, when the patient in bad plight.
Drugs, toxins, trauma or deep eye lesions show up in daylight,
In a coma state, surgeons and physicians' lead kindly to light.
Beaming with life, or lying in state, the pupil decides the stage,
Reacts to light in life, dilated and fixed foretells the final page.
The Oculist's dependable guide at break fast or dinner or late,
Tells about the Optic nerves in health or mirrors a dire state
Raised pressure in the brain or eye? The pupils lead the call,
Non reacting mate shows the flamed nerve for an urgent call.
The pupil dons surnames to guide the seasoned hand or youth,
State of brain or eyes assessed in precision to discover truth,
Marcus Gunn pupil, Adie's and Horner's and the pupil so small,
in darkness still ,for an young oculist learns, the pupil says it al.

കോട്ടവാതിലുകൾ

ഡോ. ലക്ഷ്മി ജി സന്തോഷ്

ചില്ലുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ വാതിലുകൾ, പള്ളുകു പോലെ മിന്നുന്ന കോട്ടവാതിലുകൾ... അതിനുള്ളിലാണ് ആ സാമ്രാജ്യം. തെളിനീരൊഴുകുന്ന നദി കടന്നെത്തിയാൽ തവിട്ടുനിറത്തിലുള്ള കാടാണ്.. കാടുകടന്ന് കൊട്ടാരമെത്തിയാൽ കാണാം അവിടുത്തെ രാജകുമാരനെ... സുതാര്യതയുടെ പര്യായമായിരുന്നു ആ രാജാവ്.. കാലചക്രമുറുണ്ടു... രാജാവിന് പ്രായമായി.. ശത്രുക്കൾ രാജ്യം ലക്ഷ്യമിടാൻ തുടങ്ങി. ഏവരും ഭയപ്പെട്ട ആ നാൾ വന്നടുത്തു.. കോട്ടവാതിലുകൾ തകരുമെന്ന് കരുതിയവർക്ക് തെറ്റി.. വാതിലുകൾ അങ്ങനെ തന്നെ തുടർന്നു... ശത്രുക്കൾ ഭൂമി തുരന്ന് ലക്ഷ്യം തുടർന്നു.. നദിയിലെ വെള്ളമൊക്കെയും കലക്കിമറിയപ്പെട്ടു. നീലംമുക്കിയ ഏതോ കുറുക്കനെപോലെ മറ്റാർക്കും പിടികൊടുക്കാതെ ശത്രുക്കൾ അകത്തു കയറി തുടങ്ങി. പശുപതാക്ഷന്റെ ഒരു ദ്രാവകം അവർ നദിയിൽ കലക്കി, അത് കണ്ട രാജ്യത്തിന്റെ പടയാളികൾ സ്തബ്ധരായി.. തവിട്ടിൻകാടുകൾ അനങ്ങിയില്ല.. കോട്ടവാതിലുകൾ കുലുങ്ങിയില്ല.. ശത്രുക്കൾ രാജ്യം വളഞ്ഞിരിക്കുന്നു... വയസ്സായ തങ്ങളുടെ രാജാവിനെ അതാ അവർ സിംഹാസനത്തിൽ നിന്നും പിടിച്ചു മാറ്റിയിരിക്കുന്നു.. പുതിയ രാജാവ് വന്നിരിക്കുന്നു... ഉടലും തലയും തിരിച്ചറിയാനാകാത്ത.. വെളിച്ചത്തിൽ മിന്നിത്തിളങ്ങുന്ന ഒരുവൻ.. അവനതാ സിംഹാസനത്തിൽ ഇരിക്കുന്നു..

ഹോബി

ഡോ. സഫി

ഇന്ന് രാധീച്ചർ ക്ലാസ്സിൽ പറഞ്ഞത്, എനിക്ക് ഇഷ്ടമായി. പല ഹോബിസ് നെപ്പറ്റിയാണ് പറഞ്ഞത്. അപൂർവ്വ കാര്യങ്ങളുടെ ശേഖരം എന്ന ആശയം എനിക്ക് നന്നായി ബോധിച്ചു. പക്ഷേ എന്ത് എന്നത് എന്നെ ആശയക്കുഴപ്പത്തിലാക്കി. അന്യനാട്ടിൽ ബന്ധുക്കൾ ഇല്ലാത്തതിനാൽ സ്റ്റാമ്പ് ശേഖരവും നാണയ ശേഖരവും ബുദ്ധിമുട്ടാവും. എന്തെങ്കിലും കിട്ടാതിരിക്കില്ല.

ഇടുക്കി യിലെ കെ.എസ്.ഇ.ബി കോളനി വാസക്കാലം സമപ്രായക്കാരായ കുട്ടുകാർ ധാരാളം. വൈകുന്നേരം സ്കൂളിൽ നിന്ന് വന്നാൽ കളിമേളമാണ്. മലയോര മേഖലയിൽ ഒളിച്ചു കളിക്കാൻ കുറ്റിക്കാട് ഏറെ. ഒരു ഒളിച്ചു കളിയുടെ ഇടയിൽ ആണ് ശേഖരണത്തിനുള്ള അപൂർവ്വ സാധനം ഞാൻ കണ്ടെത്തിയത്. കരിങ്കല്ലിൻ ഇടയിൽ ഇരുന്നിരുന്ന ഒരു പാമ്പിന്റെ ഉറ (തൊലി).

ആരും കാണാതെ പാവാടയിൽ പൊതിഞ്ഞ് വീട്ടിൽ എത്തിച്ചു. അമ്മ കുട്ടുകാരികളായി സംസാരിച്ചു നിന്നിരുന്നതിനാൽ എന്നെ കണ്ടില്ല. കഴിഞ്ഞ വർഷം സ്കൂളിൽ കൊണ്ട് പോയിരുന്ന അലുമിനിയം പെട്ടി, പിടിയും കൊളുത്തും പോയത് കൊണ്ട് കട്ടിലിന്റെ അടിയിൽ ഇരുപ്പുണ്ട്. കുറച്ചു വളരെപ്പാടുകൾ, ബട്ടൺ, മയിൽപ്പീലി എന്നിവ മാത്രമേ അതിലുള്ളൂ. ഒരു കടലാസിൽ പൊതിഞ്ഞ് ആ അമൂല്യ വസ്തുവും ഞാൻ അതിൽ സൂക്ഷിച്ചു വെച്ചു.

രാത്രിയിൽ ഉറങ്ങാൻ കിടന്നപ്പോൾ സംശയമായി. പാമ്പ് ഉടുപ്പ് ഊരുന്നപോലെ തൊലി ഊരി കളയും എന്ന് കേട്ടിട്ടുണ്ട്, എന്നാൽ വീണ്ടും അത് ഇടാൻ വരുമോ എന്നറിയില്ല. ചെറിയ ഭയം. അപ്പനോട് സംശയം എഴുന്നള്ളിച്ചു. 'എന്താണ് ഇപ്പോൾ ഇങ്ങനെ ഒരു സംശയം?'. ഉത്തരത്തിന് പകരം മറുചോദ്യം വന്നപ്പോൾ ഒന്നു പകച്ചു. അറിയാത്തകാര്യങ്ങൾ വിവരമുള്ളവരോട് ചോദിച്ചു പഠിക്കാൻ ടീച്ചർ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അപ്പന് അത് സ്വീകാര്യമായി. താമസിയാതെ വിശദീകരണം വന്നു. പാമ്പ് വലുതാകുമ്പോൾ തൊലി കൂടെ വലുതാകുന്നില്ല, അതിനാൽ തൊലി പാകമാകാതെ വരുമ്പോൾ മുർച്ചയുള്ള പ്രതലത്തിൽ കഴുത്തിനു താഴെ ഭാഗം ഉരസി അവിടം തൊലി പൊടിക്കും എന്നിട്ട് ഇടുങ്ങിയ സ്ഥലത്ത് കൂടെ പോകുന്ന സമയം പഴയ തൊലി ഊർന്നു വീഴും. കാര്യം മനസ്സിലായപ്പോൾ സമാധാനമായി, ഉറക്കത്തിലേയ്ക്ക് വഴുതി വീണു.

പാവുകൾക്ക് പണയമില്ലാത്തതിടം ആയതിനാൽ എന്റെ ശേഖരം പുഷ്പപ്പെടുവരുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു ദിവസം അന്വേഷണത്തിനിടയിൽ പുതിയ ഒന്ന് കണ്ടെത്തി. പാമ്പിൻമുട്ടകൾ. എന്തായാലും ഇതെടുക്കണ്ട, കുഞ്ഞുങ്ങൾ വിരിയട്ടെ. കോഴിയെ പോലെ ഇതും അടയിരിക്കുമോ? അതിനുള്ളതരം കിട്ടിയില്ലെങ്കിലും കുറച്ചു ദിവസങ്ങൾക്ക് ശേഷം വിരിഞ്ഞു കഴിഞ്ഞ മുട്ടത്തോടുകൾ ശേഖരിക്കാനായി. കോഴി മുട്ടയേക്കാൾ ചെറുതാണ്, തോടിനു കട്ടിയും കുറവാണ്.

ഒരു ദിവസം മുന്നിലെ റോഡിൽ രണ്ടു സർപ്പങ്ങൾ നൃത്തമാടുന്നത് ജനലിലൂടെ കണ്ട് ആസ്വദിച്ച് ഇരിക്കുകയായിരുന്നു. എന്ത് മെയ് വഴക്കം. ചിലപ്പോൾ നടരാജൻ സർപ്പത്തെ കൂടെ കൂട്ടിയത് ഇതിനാലാവുമോ ?

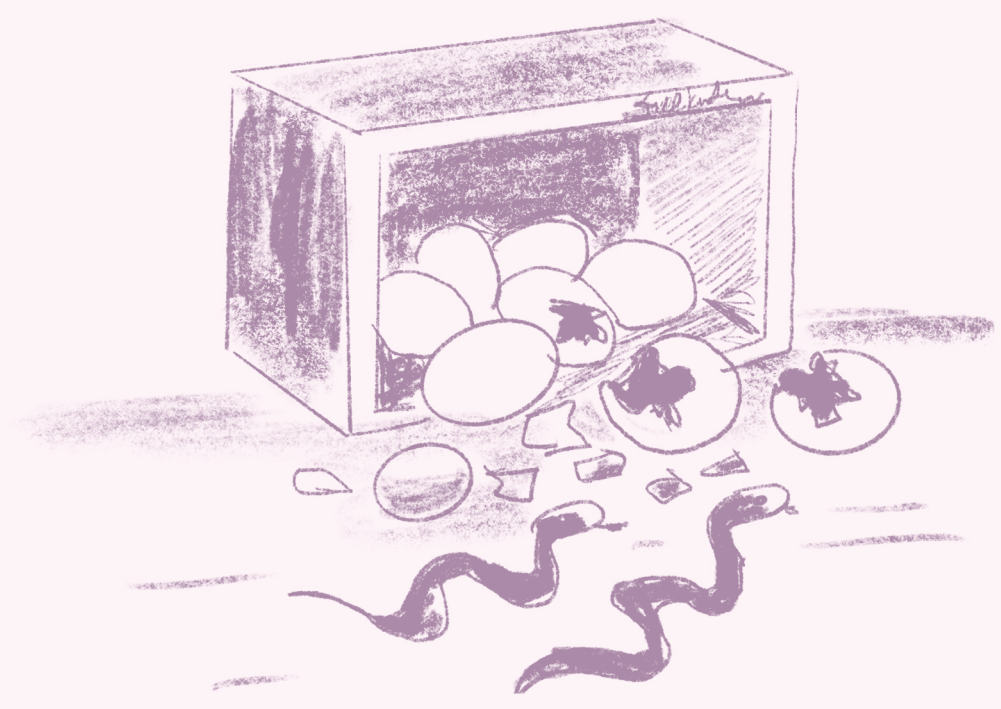
വേനലവധിക്ക് കസിൻ വന്നപ്പോൾ ഞങ്ങൾ സാഹസികമായ ഒരു പർവതാരോഹണം നടത്തി. കൊടും കാട്ടിനുള്ളിലൂടെ, അന്ന് ഒരുപാട് വിശിഷ്ട വസ്തുക്കൾ ലഭിച്ചു. അതിൽ പലവർണ്ണങ്ങളുള്ള ഒരു വണ്ടുണ്ടായിരുന്നു. അതിനേയും പെട്ടിയിലാക്കാൻ മറന്നില്ല.

അലുമിനിയം പെട്ടി തുറക്കുമ്പോൾ എനിക്കു തന്നെ അഭിമാനം തോന്നുന്നു. എന്തായാലും സ്കൂൾ തുറക്കുമ്പോൾ ടീച്ചറിനെ അത്ഭുതപ്പെടുത്തണം. മനക്കോട്ടയിൽ മുഴുകിയിരിക്കവേ അമ്മയുടെ അലർച്ച കേട്ടു. മുറിയിലേക്ക് ഓടിചെന്നപ്പോൾ തുറന്നു വച്ച എന്റെ അലുമിനിയം പെട്ടിയിൽ നോക്കിയാണ് അമ്മ ഒച്ച വയ്ക്കുന്നത്.

പലവർണ്ണങ്ങൾ ഉള്ള വണ്ടാണ് പണി പറ്റിയത്, അത് നന്നായി ഉണങ്ങിയിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് ഉറുമ്പുകൾ വരി വച്ച് പെട്ടിയിലേയ്ക്ക് പോകുന്നത് കണ്ട് അമ്മ എന്റെ അപൂർവ ശേഖരം കണ്ടുപിടിച്ചു.

ദേഷ്യവും പേടിയും കലർന്ന ഒരു മുഖഭാവമായിരുന്നു അമ്മയ്ക്ക്. 'നീ എന്താണ് കാണിച്ചു വെച്ചിരിക്കുന്നത്?' 'ടീച്ചർ പറഞ്ഞിട്ടാണ്, 'ഉത്തരം പെട്ടെന്ന് വന്നു. 'എന്ത് ?' ഞാൻ വിശദീകരിച്ചു ഹോബിയാണ്, അപൂർവ സാധനങ്ങളുടെ ശേഖരം.

'ദൈവമേ ഈ പാവുമുട്ടുകൾ ഇവിടെ വെച്ചാണോ വിരിഞ്ഞത്.' 'അല്ലമ്മേ, വിരിഞ്ഞു കഴിഞ്ഞാണ് ഞാൻ എടുത്തത്.' 'മേലിൽ ഈ വക ഹോബി ഇവിടെ വേണ്ട' എന്ന് ഉറക്കെ പറഞ്ഞ് ദേഷ്യത്തോടെ ആ പെട്ടി പുറത്തേക്ക് എറിഞ്ഞു കളഞ്ഞു. എന്റെ എത്ര ദിവസത്തെ പരിശ്രമമാണ് മറ്റുത്ത് ചിതറി വീണത്. ചിതറി കിടക്കുന്ന മുട്ട തോടുകളും പാമ്പിന്റെ തൊലികളും തകർന്നു വീണ എന്റെ മനക്കോട്ടയുടെ ഭാഗങ്ങളായാണ് എനിക്ക് തോന്നിയത്. ചുമ്മാതല്ല മനക്കോട്ട എന്ന് പറയുന്നത് അല്ലേ? അപ്പോൾ അമ്മ കിടക്കയുടെ അടിയിലെല്ലാം സൂക്ഷ്മമായി വീക്ഷിക്കുകയായിരുന്നു.

ഒന്നുപെയ്ത്ത്

മനസിൻ വാതായനങ്ങളിൽ മുടുന്ന
കാരിരുൾ മുകിലുകൾ കനക്കവേ
പെയ്യാൻ വിതുമ്പുന്ന മനവുമെൻ മിഴികളും
ആർദ്രമായി ആരെയോ തേടവേ

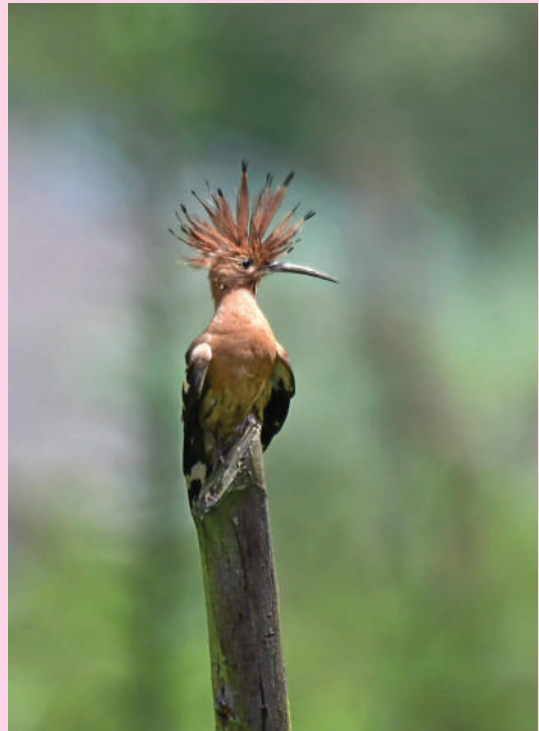
എവിടുണോ വീശുന്നിതാ കുളിർകാറ്റൊന്ന്
വർഷമായി, നോവിനെ പെയ്തൊഴിക്കാൻ.
പൊഴിയുന്ന കണ്ണുനീർതുള്ളികൾ കഴുകുന്നു,
കരിയാർന്നോരൻ മനക്കണ്ണാടിയെ.

ഗിരി പോലെ നിൽക്കും വിഷാദവും മാഞ്ഞിടും
പെയ്തൊഴിയാൻ ഒരു തീരമുണ്ടെങ്കിൽ .
മെല്ലെയായെൻ മിഴിക്കോണിലും ചൊടിയിലും,
വീണ്ടും തളിർക്കുന്നു ഒരു സുസ്മിതം.

ഡോ. ദീപ എം ജി

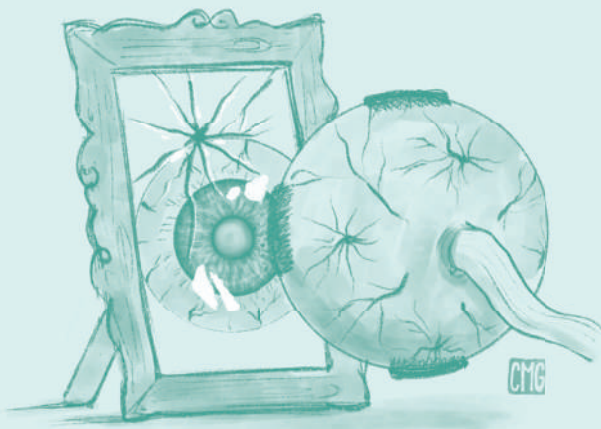
Dr. Preethy Prasanth

Dr. Pratibha Thilak

My critical eyes

My gaze, my cherished seer of this sphere,
Unveils the hidden flaws I hold so dear,
Detecting discord in each breath I take,
Veils of virtue they earnestly fake.
Endlessly relentless in their quest,
For without their scrutiny, I'd find no rest.
Each soul that crosses my watchful sight,
Marks the faintest scars in the fading light.
Colors dissolve into shadows stark,
Silent missteps they diligently mark.
Worn thin by the weight of this endless chore,
Of veiling joy in the depths of the lore.
Yet as I tire, a question stirs within,
Why does my gaze dwell on the world outside,
Neglecting the raw truths that silently reside,
In the chambers of self where shadows begin?

The road I chose to tread

I have chosen a path to tread,
some will follow, some will stroll,
some have journeyed far ahead,
finding peace, a place to call home.

Night descends, and light begins to shimmer,
the horizon darkens, shadows grow long.
The pits are deep, I may falter,
yet I will walk on, my spirit strong.
For the road I tread shines brighter than all,
and those ahead will catch me if I fall.
The wind lashes fiercely against my face,
the stubborn earth, a relentless embrace.
I may stumble on unyielding walls,
but I will walk on, through every thrall.
For the path I choose may be harsh and steep,
but those ahead have shattered walls in their leap.
Rarely is kindness found in humankind,
and life, a fleeting chance, a single bind.
Hands outstretched may be cut and withdrawn,
but I will walk on, with hope at dawn.
For the road I tread may not promise reward,
but those ahead have heeded humanity's chord.

Gen Zee bridging the gap!

Dr. Mini Mathew

She alighted the train with trembling hands... Next to her was a spunky teen with the latest Vaden music blaring through the device dangling down her neck. With a smirk she pushed herself to her seat, next to the lass. Never could she tolerate deafening music or the new gen likes...

She needed to reach Kochi for clearing the VISA interview to the UK. When her kids dreamt of a life in UK, little did she imagine she would be thrown into a series of interviews in the 8th decade of life...

Against the cry of her fragile system. She had to comply with her grandsons cry to join them in UK...

The icy cold atmosphere of the new Vande Bharat was not good for her nerves.... She could feel the spasm of the lungs reaching her throats... Where was the AC regulator??

Isn't there a blanket in this brand new train? Fuming over the poor housekeeping she silently swallowed the spasms beneath her mask... The first 10 minutes of the train journey turned to be an ice castle for the poor lady...

'Come on aunty you can sit to this side, it's away from the filters... Do help yourself... I'll make you comfortable...

With a twist on the lever and dash of her shawl gently pulled over the frail frame our Gen Z lass put her instantly at home...

The gap was happily bridged... Gen Zee and granny became besties..

Scene fastforwarded to the UK home...

"Amma, take care, have your medicines at 8am and 4pm..

Amma your 'without 'tea is kept near the microwave..

Amma do go for a walk with puppy..

Amma, do have an eye on Sunnymon..

The list and rantings rang thru her ears every morning..

Granny was left staring at the wall from dawn till dusk... Darkness tugged at her innermost with a longing for the strolls she had at her village... the chats she had with the neighbours... The hassles with the vendors.. The long talks with the manager of the cooperative bank..

The expectant waits for the scheduled calls from her overseas kids... The early morning visit to the church nearby... The local vicar anxiously dropping in when she lazily absented herself for a day..

Tears welled into her eyes as the scenes flashed by..

Granny, "engu vanna".... Sunnymon's shriek jolted her from reel to real life... She rushed outside to see Sunnymon pointing his stubby fingers at a pussy stuck on the terrace... Pussy was at the point of toppling over a narrow precipice..

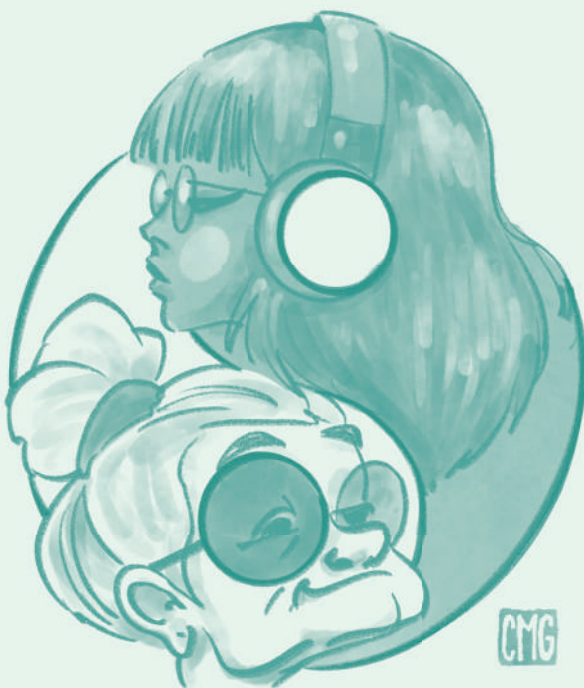
With Sunnymon locking hands with her, Granny rushed up the steps... threw open the door.. and gently levered a long broom to save the hapless pussy..

Ammachi!!!! you are such a darling... beamed Sunnymon...

The second gap was bridged. GenZee and granny became besties..

Scene fastforwarded to 1 year hence... Granny was back at her ancient village... Beautiful memories of her UK days flashed through her mind.. The innocent laughter of the baby, the chocolates he sneaked in for her, the stories she had weaved craftily for him, the cartoons she had put on for Sunnymon without the mother knowing... The secret sneakouts they had together at the terrace and the public park down the road.. The long cherished moments with her junior bestie..

She smiled contentedly as the UK memories flashed by... But was even happier to be back in her element... This time enriched with the memories of her UK bestie.. Let the GenZee prevail.. They are the gap bridges..

Po Mone Dineshaa and other syndromes

Dr. K Preetha

On any given day in an Ophthalmology OP, the one phrase that is a guaranteed source of entertainment and drama for us eye docs is , "വെക്കു" , uttered while pointing to the chin rest of the slit lamp. And thus starts the onslaught of the patient's slit lamp shenanigans unearthing their "latent syndromes ".

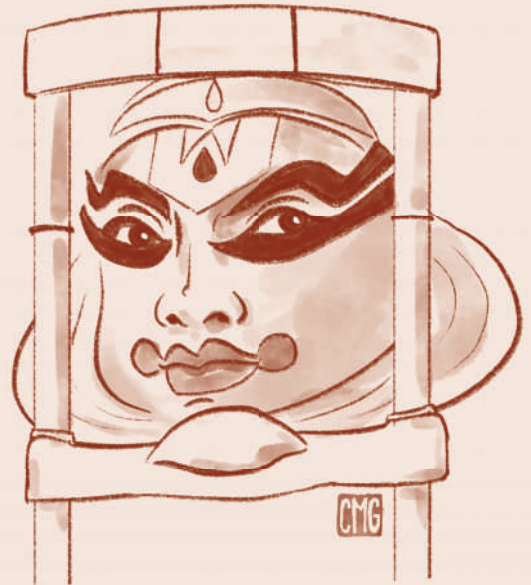
Oftentimes the patient's reaction on hearing താടി വെക്കു or even better വെക്കു are endlessly creative. There are the ones who suddenly decide this is THE photogenic moment of their lives and start projecting their side profiles with a face turn even Rajesh Khanna would envy. Still others decide to do a Mohanlal with a face turn, head and shoulder tilt. Meanwhile all the poor doc can do is cackle internally in a fit of helpless mirth and label it as the 'Po Mone Dineshaa ' syndrome .

Then there are the truly innocent ones who decide our word is a law unto itself. These poor souls on hearing വെക്കു decide to unleash their eye itself onto the chin rest. So I have had patients baptize the chinrest with their eyes by valiantly pressing their eye itself onto the chin rest giving an entirely new definition to the colloquial word " Eye Contacts"

Still more interesting are the ones who hear the chin part but forget the rest and aggressively try to enter the slit lamp

with their chin jutting into the machine in a remarkably accurate imitation of a bull heckling a matador. Obviously the matador err doctor gets appropriately heckled by this point , and turns turtle on the slit lamp. Talk about Bull's eye ophthalmologistopathy .

Still remember a random day in the op , where ,in walked my patient, a wizened old man with twinkling eyes and a flowing beard After hearing his complaints, I point to the chin rest of the slit lamp " Uppa, thaadi Vekku " . The patient does not disappoint me and proceeds with his modification of the "Cut less beard technique" (With due apologies to Drs Norman Cutler and Crowell Beard) where in a two stepped partial thickness beard allocation process helps to cover the chin rest of the slit lamp. Meanwhile, yours truly, is treated to a ginormously magnified close up of his overflowing beard as he regally proceeds to drape the unruly mass of facial hair within the confines of the poor obliging chin rest while his eyes stand a mile away from the intended target.

Then there are the ones who miraculously get their chins situated correctly on the chin rest but proceed to demonstrate their devotion to Sir Charles Bell by uprolling their eyeballs dramatically. Their "Reverse ocular rotation block syndrome " has an aavesham that even Rangannan's illuminati cannot match.

Another subsection of patients actually do manage to get their chins and eyes at the intended places (Halle-lujah!!), but the moment you start examining them, their eyes decide to do a Michael Jackson break dance and focus unerringly at all possible points except the target light on the slit lamp. Anyone who has travelled on a train will agree, there is no better name for this then "Indian Railways Nystagmoid syndrome".

But the icing on the cake is that ubiquitous patient every one of us has encountered in our OP. The ones who manage to get their chin, eyes and jaws all in place. And then when we ask them to open their eyes, immediately, proceed to squeeze their eyes with a scary sort of manic intensity while opening their jaws as wide as possible. The extent of unhinging of the jaw (and the corresponding oral aroma) being directly proportional to the intensity of your commands to open the eye, leaving being an olfactorily stunned doc. The perfect 'Oculus Stun Jaw opening syndrome'.

A Daughter Once. *forever yours*

Dr. Divya Alex

Some losses don't just hurt, they rearrange the shape of who you are.

The day I lost my father, the girl I had been ceased to exist.

To the world, he was respected. To me, he was home. They say when a girl loses her father, she becomes half an orphan. And it doesn't matter if her life is still full, with a battalion of friends, a circle of family, and every hand reaching out to hold her; nothing can quiet the ache for that one voice. A father's love is unlike anything else. You can search for it in your partner, friends, even in your children, but it is never quite the same. It's a kind of safety you only know once, and once lost, you spend your life remembering what it felt like. We were a family of four, nestled in the misty green embrace of the Wayanadan hills—my father, mother, brother, and I. My mother, a brilliant agricultural scientist, was the gentle pillar; my father, the firm one. He was an English professor, but in truth, a curator of beauty. He lived in the lines of Macbeth, in the sound of a badminton match, danced through R.D. Burman melodies, and carried the wisdom of a thousand students who still whisper his name with reverence. His dignity wasn't taught—it was inherited. Like many second-borns, I lived under the shadow of a sibling's excellence. A "lazy butterfly" who refused to sit still, chasing dreams in odd directions. It was my father's quiet belief in me that shaped my path to becoming a vitreoretinal surgeon.

I was always his princess, he taught me to be the queen of my own kingdom. From him, I learned that a woman's strength is not measured by who stands beside her, but by the courage she finds to stand alone. Every daughter deserves one, but I was one of the lucky few, and I was blessed to call him mine.

Now, as I juggle a demanding career, a home, and motherhood, I wonder how my parents managed. No relatives, no extra hands, only an unshakable faith that raising a child was their sacred duty. And how beautifully they fulfilled that calling.

When my brother crossed the oceans chasing his dreams, everyone assumed I would follow. But something within me stayed rooted. Not out of sacrifice, but instinct. I wanted to be near them, not just as a daughter, but as a silent guardian of the home that raised me. In my father's final days, his eyes said, "I'm glad you never left." It was worth more than anything I had ever set aside.

My father was seventy when the shadow of multiple myeloma quietly found him. But for two years, he stood a silent warrior. The world never knew he was ill. He carried his pain like a secret folded deep in his pocket. Even at his farewell, people stood in disbelief "If only we had known... we would have spent more time with him."

But that was his way. He would rather be remembered for the hands he extended in others' storms, than for the battles he fought himself.

As a doctor, I could read the signs long before the end. That knowing was its own curse: the knowledge without the power to change the ending. And there is no grief more brutal than watching the strongest man you know become fragile before your eyes. A pain so heavy, no daughter should ever have to carry it.

When the end came, it was the way he wished; swift, without machines, without tubes. I was the one who confirmed his death. The doctor in me did the duty. The daughter in me broke. That moment is sealed in me, forever.

I had seen it, studied it, treated it. But when it was my father, nothing in my training or textbooks prepared me for the helplessness of watching him fade. The medical facts I knew by heart felt useless, and all I could do was hold the same hands that had once held mine, wishing I could keep him here a little longer to say how much I love him.

Grief does not strike all at once; it seeps in slowly, like water finding every crack. People say to move on. But a father's love doesn't end. It changes form. It isn't a chapter you close; it's an entirely new life you're forced to live.

For someone who always believed herself resilient, I never imagined sadness could grip me with such relentless intensity. I walked a razor's edge, each step keeping me from falling into the depths textbooks call depression. And in those moments, you discover a truth you wish you didn't know that even those who love you most may not truly understand the life you now carry, nor how to stand beside you in its aching silence.

Across Kerala, there are too many homes filled with silence, beautiful mansions built with love, now echoing emptiness. We think we are giving our parents the world. Sometimes, all they wanted was our time. Too often, we arrive only when the call comes too late, rushing home for their farewell while they lie in the mortuary still waiting for us, even in death.

My father was seventy when the shadow of multiple myeloma quietly found him. But for two years, he stood a silent warrior. The world never knew he was ill. He carried his pain like a secret folded deep in his pocket. Even at his farewell, people stood in disbelief "If only we had known... we would have spent more time with him."

But that was his way. He would rather be remembered for the hands he extended in others' storms, than for the battles he fought himself.

As a doctor, I could read the signs long before the end. That knowing was its own curse: the knowledge without the power to change the ending. And there is no grief more brutal than watching the strongest man you know become fragile before your eyes. A pain so heavy, no daughter should ever have to carry it.

When the end came, it was the way he wished; swift, without machines, without tubes. I was the one who confirmed his death. The doctor in me did the duty. The daughter in me broke. That moment is sealed in me, forever.

I had seen it, studied it, treated it. But when it was my father, nothing in my training or textbooks prepared me for the helplessness of watching him fade. The medical facts I knew by heart felt useless, and all I could do was hold the same hands that had once held mine, wishing I could keep him here a little longer to say how much I love him.

Grief does not strike all at once; it seeps in slowly, like water finding every crack. People say to move on. But a father's love doesn't end. It changes form. It isn't a chapter you close; it's an entirely new life you're forced to live.

For someone who always believed herself resilient, I never imagined sadness could grip me with such relentless intensity. I walked a razor's edge, each step keeping me from falling into the depths textbooks call depression. And in those moments, you discover a truth you wish you didn't know that even those who love you most may not truly understand the life you now carry, nor how to stand beside you in its aching silence.

Across Kerala, there are too many homes filled with silence, beautiful mansions built with love, now echoing emptiness. We think we are giving our parents the world. Sometimes, all they wanted was our time. Too often, we arrive only when the call comes too late, rushing home for their farewell while they lie in the mortuary still waiting for us, even in death.

When my father left, a strange question kept echoing in my mind. Who feels the deepest sorrow?

A father who loses his son,
a mother whose arms will never hold her child again,
a wife whose days fall silent without her husband,
or a daughter watching her world collapse with her father's last breath?

Perhaps grief cannot be measured. I will never know whose sorrow is greater.

I only know that what I lost cannot be weighed, and the ache will walk beside me until my last day.

Every time I leave home, I still hear his voice: "Be happy, and make others happy."

Pappa, I am doing my best to live it.

Dear Pappa, everything was easier with you. I am your daughter—once, forever, yours.

If love is a light, yours still burns in me.

If love is a place, I will find you there.

I will forever miss the way you waited for me at the railway station, countless times, right at the door of my train, as if my journey wasn't truly over until your eyes had found mine and your presence had wrapped me in home.

Have your say

Dr. Mini Mathew

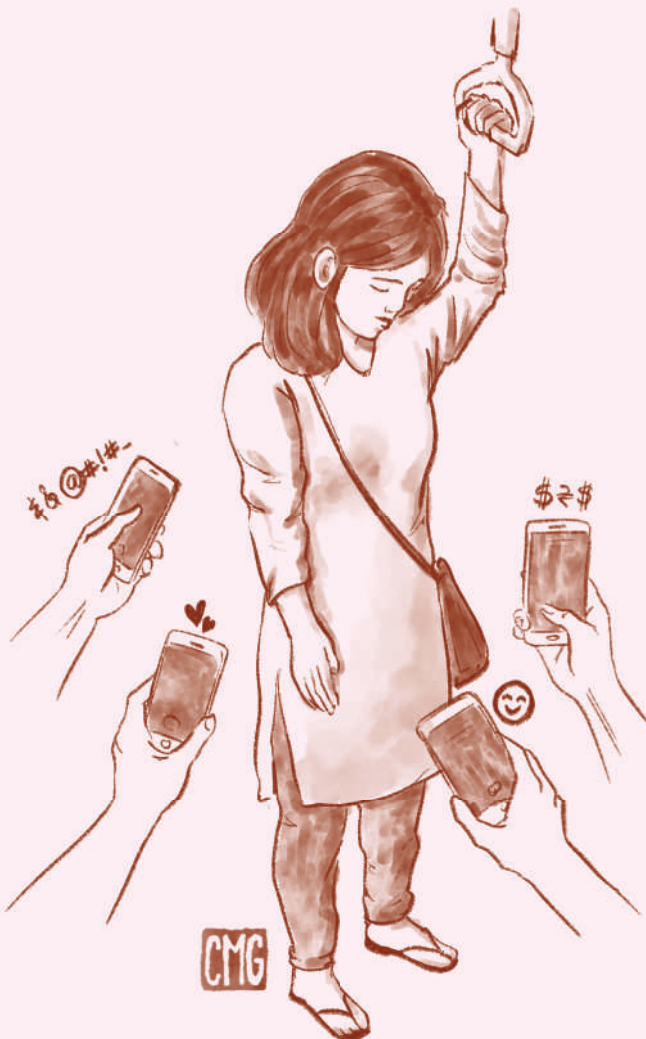
Watsapp, Twitter, GOAT (Greatest of all time) TBH (To be honest) IMO/IMHO (In my opinion/In my humble opinion) LOL(Laugh out loud), innumerable emojis ....the list is endless...welcome to the modern era rhetorics..Lesser dictions, lesser words ,more of smileys ,the mood,tempo and feeling being filtered out day by day,message by message. My grandpa was a master communicator...His daily advice of 'Learn to talk,learn to build contact'is a mantra of management studies..The oldies may ask 'Why not make a call ' while the new gen dives for one of the many social media platforms to clarify a point.Where lies the perfect choice?

The former has the advantage of getting an instant response at the risk of catching the listener at a busy moment.The later has the advantage of being delivered a wiser response at the risk of being missed out in an ocean of unread messages ..Then come the audio clips.- To the immense advantage of those who dislike typing but at the risk of having to wait for the download and for a private space to listen to.These audio clips nevertheless give the listener a feeling of closeness,courtesy the vocalisation and emotions poured in.

These potpourri of choices are caving onto the privacy of the cotraveller.A train journey turns out to be a nightmare with a hundred and one mobiles being tuned on into thousand and one spotifies and OTTs.The millionth phone call is being taken as an opportunity to display one's own anger and mirth oblivious to the public listening.Your aching ear is bombarded with a business talk ,with a college romance ,with a mom scolding her child,with the latest gossip and what not.

The flip side of the coin is the social media not being used for the rebuilding of relations. Let's reuse this media to refresh our bonds..A call a week,a smiley a day,a thumbs up to a status...it can soften a heart,refresh a soul and bring a twinkle of glee to the bored.Let's take a break from the mundane , pick up that long ignored contact, an older whose kids are away,that aunty who was widowed recently,lending our time and space to the neighbour.Let the art of quality talk have its space in our lives,to revive those memories ,to create cherishing moments,to bring back that nostalgia which in themselves are reserve banks of dopamine.

You can have your say.

goat on a car in the centre of Chennai , at T Nagar taken today 19 May 2025.
Dr. Ashok Kurien

Dr. Jayan Thomas

KARAMANA DIARIES

One might ask what's the most celebrated event in my family and neighborhood families, it definitely was death of an old person especially a thaathi (grandma). A thaathi gone first is a sumangali whose death is one to be celebrated as per old traditions leaving the poor thatha alone at the mercy of rest of family. Sumangali death should be preceded by making all married men independent enough to look after their basic needs which is never the reality. My maternal grandmother died first and the mangalyapondukal (or sumangali prarthana) still happens with feeding a number of married ladies and kanyapongal (premenarche girls) etc and giving them sarees and all. Not going into the social aspects of such traditions because we never realised the negative impact of these when we were kids. We used to get same half skirt and blouse material and all three of us will be dressed in the same like some circus girls. I used to cry I won't wear these kattakkada pink and pandi green skirt and matching blouses which will be selected by my thatha.

Sraadham, post death ceremonies etc had lots of customs and even more of food and sadyas making me look forward to sradhams at home. My maternal grandfather's (thatha's) father Airavathaiyer was a very tall and hefty man and story has it that he could prevent a wall from falling by holding with his shoulders (God only knows the truth). He was married when he was twenty or so to a five year old bride. The bride won't even wear a skirt, blouse being not a necessary garment for small girls of that era.

We were very curious to listen to stories about the anchuvayas-su paatti and used to giggle a lot thinking about her. Anyway poor child (my great grandma) died when she was six and my kollu thatha Airavathaiyer married my great grandma (kollup-paatti). My thatha used to do sraadham and mangalyapondukal (sumangali pooja) for this five yr old thathi who he has never seen until he was eighty five plus yrs old and bedridden. Since my amma's house was nearby in Karamanai, we girls could attend all functions at thatha's house, and the sradham lunch included appam, vadai, sughiyan (with real coconut poornam) thenagai and paal therattippal (so much more better than any paalkova) and all sorts of curries, pachadi kichadi etc. Only restrictions was that one has to use only pepper and salt as spices (don't know the reason for that). After a lengthy homam and final pradakshinam around the homakundam, the priests or the vadhyars have to be fed first since they are representing the dead person's soul and then it's time for the whole family to eat and tell stories about the thaathi or thaatha.

We had the fortune or misfortune to live with kaavi clad head shaven widows of the previous century. One such lady used to live adjacent to my thatha's house and since she was very particular about who can touch her or go near her we used to call her shudhappatti (one who was obsessed with cleanliness).

We used to go touch her and run and she used to get irriatted i still dont know for what. She wont even touch wet washed clothes which will be spread with a bamboo pole on to the clothesline. She used to live very frugally and used to stay with her grandson who was a friendly anna.

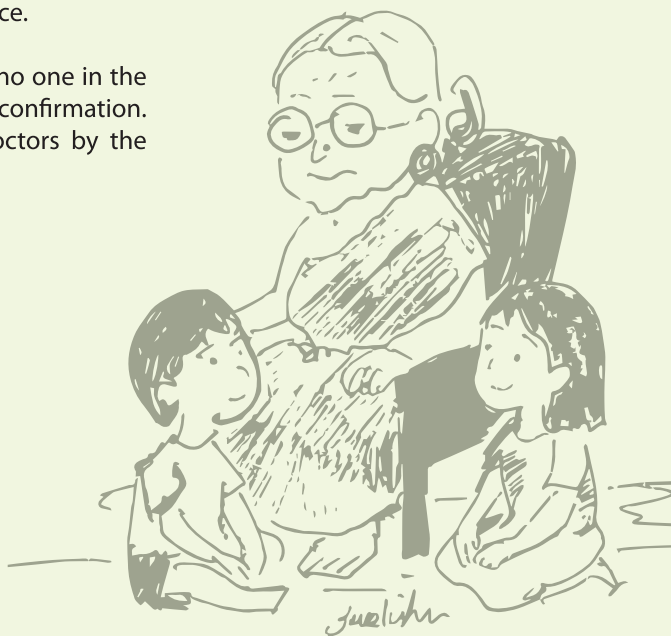
Friendly neighborhood paatti also was one who used to wear kaavi saree, no blouse and with head shaven. Once or twice I remember the local barber Krishnankutty come for shaving her hair sitting in the verandah and we kids were chased away saying one shouldnt be watching such rites.

She was a soft and sweet paatti and very loved by the family also even though they followed the rituals even when she was old.

My association with paattis and thathas continued even when i joined medical college beacuse as a medical student it was my duty to go check BP, give injections etc. I went and stood in injection room with a friend just to learn to give all sorts of injections from intradermal to subcutaneous to intramuscular, intravenous etc as soon as i reached third year and clinics started.

All that was fine until onenight I got a call to go and confirm death of a nearby maami. I was very reluctant as a third or fourth year student, anyway appa came along and I called her name, felt pulse, and searched for heart sounds etc and declared her dead. After reaching home I couldnt sleep thinking what will happen if she gets up next day before she was cremated. Anyway nothing happened like I feared but the night calls continued until I got married and left the place.

After becoming a proper doctor, I am sad to say no one in the present neighborhood has called for such a confirmation. Maybe ophthalmologists are not considered doctors by the public.

ഡോ. ലതാ മോഹൻ

ഒപ്പി നൂറ്റാണ്ടുകൾ

തിമിരശസ്ത്രക്രിയ കഴിഞ്ഞ ഒരമ്മയുടെ ആദ്യദിനത്തിൽ eyepad എടുത്തശേഷം ഡോക്ടർ: അമ്മെ എത്ര വിരലുകൾ കാണുന്നുണ്ട് ?

രോഗി: 4

ഉടനെ രോഗി 2 വിരൽ ഉയർത്തി കാണിച്ച് ചോദിച്ചു ഡോക്ടറേ ഇത്രെത്ര വിരലുകൾ ഉണ്ട്, ഒന്ന് പറഞ്ഞാടെ. നേഴ്സ് അതാ പൊട്ടിച്ചിരിക്കുന്നു

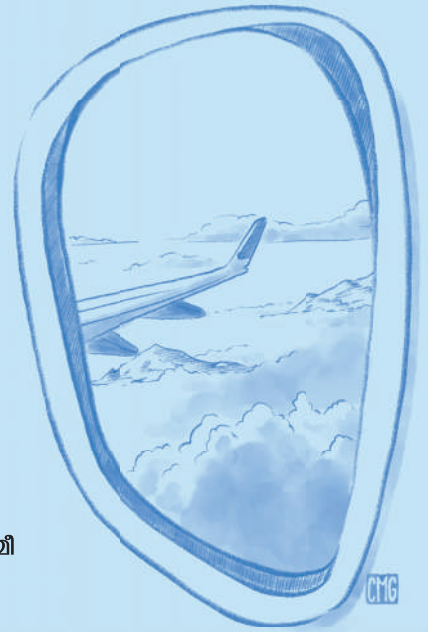
അപ്പനും മകനും ഒപ്പിയിൽ മകനെ കാണിക്കാൻ വന്നു. അപ്പൻ മുന്നേ റൂമിൽ കയറി ഡോക്ടറോട് കാര്യങ്ങൾ അവതരിപ്പിച്ചു. മകൻ മൊബൈലിൽ തന്നെയാണ് എപ്പോഴും. പറഞ്ഞാൽ അനുസരിക്കുന്നില്ല. അവൻ ഭയങ്കര സാമ്പ്രഭുബോധമുള്ളവനാണ്. അതുകൊണ്ട് ഡോക്ടർ അവനോട് മൊബൈലിൽ കൂടുതൽ സമയം നോക്കിയാൽ കോങ്കണ്ണ് വരുമെന്ന് പറയണം .

What an Idea Sirji

ജാലകക്കാഴ്ചകൾ

ഡോ. ലതാ മോഹൻ

ഹബിബി.. ഹബിബി... ദുബായ്
 ഹബിബി ദുബായ്... ഹബിബി ദുബായ് ...
 പറന്നുപൊങ്ങും ഗഗനയാനത്തിൽ
 സാക്ഷ്യമിരുന്നു ജാലകക്കാഴ്ചകൾക്കായ്
 മന്ദം മന്ദം ഉയരുമ്പോൾ താഴെ കാഴ്ചകൾ
 സൂക്ഷ്മമാകുന്നുണ്ടല്ലോ
 നൂൽപ്പാലങ്ങളായി മാറുന്നു പാതകൾ
 നീലപ്പുടവയായി പുഴകളും
 ചെറുചെറു പെട്ടികളായി രമ്യഹർമ്യങ്ങളും സുന്ദരീ
 ദൂതലം

പിന്നെയും പിന്നെയും ഉയരങ്ങളിലെത്തുമ്പോൾ
 എൻ ആകാശനൗക ഒന്നു മെല്ലെ ആടിയുലഞ്ഞോ
 അല്ല തൊട്ടിലാട്ടിയതോ
 ഉറങ്ങാൻ മനസ്സില്ലെന്ന് ആത്മഗതം പൂണ്ട്
 ആകാശക്കാഴ്ചകളിലേക്കുളിയിട്ടു ഞാൻ
 നീലവാനത്തിൽ വിഹരിക്കും ഈ പണതിക്കെട്ടുകൾ
 മേഘകുന്ദാരങ്ങളോ ഹിമാനികളോ
 അതോ മഞ്ഞുമലകളോ അല്ല ഭൂമിദേവിയെ
 ചൂടിനിൽക്കും വെൺകൊറുകുടകളോ
 ഈ വിസ്മയക്കാഴ്ചകൾ എന്നെ ഭ്രമിപ്പിക്കുന്നല്ലോ
 ഒന്ന് സ്പർശിക്കാൻ കൊതിക്കുന്നല്ലോ
 അതാ അങ്ങകലെ കാണുന്നിതാ
 മഴവിൽക്കൊടി കമാനം
 ഇതോ സ്വർഗ്ഗവാതിൽ കവാടം
 ഇതോ സ്വർഗ്ഗവാതിൽ കവാടം ....

മേഘങ്ങൾക്കിടയിൽ ഊളിയിടും
 എൻ വിമാനം കീഴോട്ടിറങ്ങുകയാണോ ?
 അതാ കാണുന്നു മണൽകുന്ദാരങ്ങൾ, മരുപ്പച്ചകൾ
 ,
 ചെറുദ്വീപുകളായി മണലാരണ്യങ്ങൾ
 വീണ്ടും താഴോട്ടണയുമ്പോൾ ചെറുതുണുക്കളായി
 അംബരചുംബികളാം സൗധങ്ങൾ
 യന്ത്രത്തോണികൾ നിറഞ്ഞ കടൽക്കരയും ...

ഈ ദൃശ്യവിസ്മയങ്ങൾക്കുറുതിയായല്ലോ
 കട കട ശബ്ദവിചിത്ര്യം എൻ വിമാനം
 ധരണിയെ സ്പർശിച്ചല്ലോ ഈ സ്വപ്നഭൂമിയിൽ
 ഞാൻ പാദങ്ങളെടുത്തുവെച്ചല്ലോ
 ഹബിബി ദുബായ് ... ഹബിബി ദുബായ്..

രംഗ ബോധമില്ലാത്ത കോമാളി

ഡോ. രമ്യ. ഇ

സംഭവം നടക്കുന്നത് 2011ൽ. ഞാൻ അന്ന് രണ്ടാം വർഷ പി.ജി വിദ്യാർത്ഥിനി. ബ്രിട്ടീഷ് വാഴ്ചയെ വിളിച്ചൊതുക്കുന്ന കരിങ്കൽ ചുമരുകളുള്ള മിന്റോ ഐ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്. ഓരോ മൂന്ന് മാസം കൂടുന്തോറും പോസ്റ്റ് മാറും. അങ്ങനെ കോർണിയ ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റ് ആയിരുന്നു ആ മൂന്ന് മാസത്തെ പോസ്റ്റ് മാർ. പ്രൊഫസർ രവീശങ്കറിന്റെ കൂടെയുള്ള റാങ്ക്സ്...ആ ദിവസങ്ങൾ ഇന്നും ഓർക്കുന്നു. അന്ന് ഒരു കുടുംബത്തിലെ മൂന്നു കുട്ടികൾ കോർണിയ വാർഡിൽ അഡ്മിറ്റ് ആയിരുന്നു. സി എച്ച് ഇ ഡി (CHED) എന്ന അസുഖം ബാധിച്ച് കോർണിയ ട്രാൻസ്പ്ലാന്റനു വേണ്ടി കാത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു അവർ. രസകരമാണ് അവരുടെ പേരുകൾ. നേത്രാവതി മുത്തമകൾ. നിറയെ പൂക്കളുള്ള റോസ് കളർ പാവായും ബ്ലാസും ഇട്ട കുഞ്ഞിനെ ഓർക്കുന്നു. താഴെ രണ്ട് ആൺകുട്ടികൾ. നേത്രാവതി ഇതിനു മുന്നേ ഒരു പ്രാവശ്യം ട്രാൻസ്പ്ലാന്റ് കഴിഞ്ഞതാണ്. പക്ഷേ അത് ഫെയിലിയർ ആയി. വീണ്ടും ട്രാൻസ്പ്ലാന്റിന് എത്തിയിരിക്കുകയാണ് മൂന്ന് കുഞ്ഞുങ്ങളെയും കൂടി ആ അച്ഛൻ. കുലിപ്പണി ചെയ്ത് ജീവിതം നീക്കുന്ന ആ മനുഷ്യന് മക്കളുടെ കാര്യത്തിൽ പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ കാണിച്ചിരുന്നു. നിഷ്കളങ്കത തുളുമ്പുന്ന മുഖം. എവിടെ കണ്ടാലും പുഞ്ചിരിക്കും. പണ്ടുമുതലേ എനിക്ക് കുട്ടികളോട് ഇത്തിരി സ്നേഹം കൂടുതലാണ്. അവരുടെ നിഷ്കളങ്കത എന്നും എന്നെ ആകർഷിച്ചിരുന്നു. (പണ്ട് എംബിബിഎസ് പഠിക്കുമ്പോൾ പീഡിയാട്രീഷ്യൻ ആവണം എന്നായിരുന്നു ആഗ്രഹം. അത് സാധിക്കാതെ വന്നപ്പോൾ ഇന്ന് ആ ആഗ്രഹം പീഡിയാട്രിക് ഓഫ്താൽമോളജിസ്റ്റ് എന്ന വേറൊരു വഴിയിലൂടെ സാധിച്ചു.)

Keratoplasty കഴിഞ്ഞു. കാഴ്ചയും മെച്ചപ്പെട്ടു. മൂന്ന് ദിവസത്തെ ലീവിന് ബാംഗ്ലൂരിൽ നിന്നും വീട്ടിലേക്ക് പുറപ്പെട്ടതാണ്. തിരിച്ചുവന്നു വാർഡിൽ കയറി യപ്പോൾ അപ്പോൾ നേത്രാവതി മുഖം തിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. എന്തു പറ്റി മോളേ? അല്ലെങ്കിൽ വാ തോരാതെ സംസാരിക്കുന്ന കുട്ടിക്ക് ഇതെന്ത് പറ്റി? പക്ഷേ കുഞ്ഞ് സംസാരമില്ല. ഡോക്ടർ നാട്ടിൽ പോയതുകൊണ്ട് അവൾ വിഷമിച്ച് ഇരിക്കുവാൻ. അവളുടെ അച്ഛൻ പറഞ്ഞു. എന്നാലും അവളുടെ അടുത്തേക്ക് പോയി സമാധാനിപ്പിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. ഉച്ചയ്ക്ക് സാധാരണ പോലെ ഭക്ഷണം കഴിച്ചിട്ടില്ല. ഞാൻ വെള്ളം കുടിക്കാൻ കൊടുത്തപ്പോൾ അപ്പോൾ അസാധാരണമായ ഒരു ഭാവം. സാറിനോട് പറഞ്ഞു. കണ്ട ഉടനെ അമ്മാ, this looks like rabies..സാറിന്റെ provisional diagnosis.

സാർ എന്നോട് പട്ടിയോ പൂച്ചയോ മറ്റോ കടിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്ന് ചോദിക്കാൻ പറഞ്ഞു. ചെറിയ കുഞ്ഞു മക്കൾ വാക്കുകൾ പഠിച്ചു തുടങ്ങുന്നത് പോലെ തപ്പി തപ്പി ആണ് എന്റെ കന്നട. കന്നടയിലെ പല വാക്കുകളും അറിയില്ല. പല കുറുക്ക് വഴികളും പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഉപയോഗിക്കാറുണ്ട്. മിക്കവാറും 'പ' മലയാളത്തിൽ തുടങ്ങുന്ന വാക്കുകളെല്ലാം 'ഹ' ഇലാണ് കന്നടത്തിൽ. പുലി ഹുലി, പാൽ ഹാൽ... ഇങ്ങനെ. ഇതും മനസ്സിൽ വിചാരിച്ച് പൂച്ച കടിച്ചിട്ടുണ്ടോ പൂച്ച മാനിയിട്ടുണ്ടോ എന്നൊക്കെ... ഹുച്ച കച്ചിതിയാ.. മാനുന്നതൊക്കെ ആംഗ്ലഭാഷയൊക്കെ കാണിച്ചു. പിന്നീടാണ് ഈ 'ഹുച്ച' എന്നാൽ 'ട്രാൻ' എന്നാണ് അർത്ഥം എന്ന് മനസ്സിലായത്. ദൈവം ഓരോന്ന് കറക്റ്റ് സമയത്ത് ഇങ്ങനെയും പറഞ്ഞു തരുമല്ലോ..

കർണാടകയിലെ ഒരു ചേരി പ്രദേശത്താണ് ഇവരുടെ താമസം. സാർ എന്നോട് കുട്ടിയെയും കുട്ടി പീഡിയാട്രിക്സ് ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റ് ലേക്ക് പോകാൻ പറഞ്ഞു. ഒന്നാം നിലയിൽ ഉള്ള വാർഡിൽ നിന്ന് കഷ്ടിച്ച് എങ്ങനെയോ കുട്ടിയെ താഴത്തേക്ക് മാറ്റി. ഒരു ഓട്ടോ പിടിച്ചു ഞാനും കുട്ടിയും അച്ഛനും Mother and Child Hospital വാണിവിലാസിലേക്ക് പുറപ്പെട്ടു. ഓട്ടോയിൽ വെച്ചു കാറ്റടിക്കും തോറും കുഞ്ഞിനു വെപ്രാളം. Causality ഇൽ എത്തി പ്രാഥമിക പരിശോധനകൾ എല്ലാം ചെയ്തു. ബിപി കൂടുതലാണ് കുഞ്ഞിൻറെ സ്വഭാവത്തിലും ചെറിയ വ്യത്യാസം. hypertensive encephalopathy, rabies encephalopathy ഇങ്ങനെ മൂന്നു നാലു diagnosis കേസ് ഷീറ്റിൽ ഇടം പിടിച്ചു. ഏതാണ്ട് വൈകിട്ട് ഏഴ് മണി വരെ കുഞ്ഞിന്റെ കൂടെ തന്നെ നിന്നു. വീട്ടിലേക്ക് ഏകദേശം ഒന്നര മണിക്കൂർ യാത്രയുണ്ട്. ബാംഗ്ലൂരിലെ ട്രാഫിക്സിനെ പറ്റി പറയേണ്ട കാര്യമില്ലല്ലോ. സാറിനോട് സംസാരിച്ചു ഞാൻ വീട്ടിലേക്ക് മടങ്ങി. വീട്ടിൽ എത്തിയപ്പോഴും മനസ്സിൽ അവൾ മാത്രമേ ഉള്ളൂ. അത്രക്ക് ഇഷ്ടമായിരുന്നു അവളോട്. ഞാൻ ഭർത്താവിന്റെ അമ്മയുടെ കൂടെയാണ് താമസം. വീട്ടിലെത്തി കഥ എല്ലാം അമ്മയോട് പറഞ്ഞു. ഉറങ്ങാൻ കിടന്നു. പക്ഷേ ഒരു പോള അടയുന്നില്ല. രാത്രി ഏകദേശം ഒരു മണി ആയപ്പോൾ ഫോൺ വന്നു. അവൾ ഈ ലോകത്ത് നിന്നും പോയിരിക്കുന്നു.. റാബീസ് ആയിരിക്കാം എന്ന് തന്നെയാണ് പീഡിയാട്രിക്സ് വിഭാഗം മേധാവികളുടെയും പ്രാഥമികനിഗമനം. പോസ്റ്റ് മോർട്ടം കഴിഞ്ഞു. അത് റാബീസ് മരണം തന്നെ.. Hospital ഇൽ Meeting. അവസാനം keratoplasty വഴിയാണ് rabies virus transmission നടന്നതെന്ന നിഗമനത്തിൽ എത്തി. കുട്ടിയുമായി സമ്പർക്കത്തിൽ വന്ന എല്ലാവരും Antirabies ഇൻജക്ഷൻ എടുക്കാൻ ഉത്തരവായി. അവളെ നോക്കിയ ഡോക്ടർമാരും നഴ്സുമാരും അറ്റെണ്ടേഴ്സും എല്ലാവരും ഇൻജക്ഷൻ എടുത്തു.

പാവം ആ അച്ഛനെ നാട്ടുകാർ ചീത്ത വിളിക്കാൻ തുടങ്ങി. ഒരു പ്രാവശ്യം കണ്ണ് ഓപ്പറേഷൻ ചെയ്തിട്ട് ശരിയായില്ലല്ലോ. ഇപ്പോ കുഞ്ഞ് തന്നെ ഇല്ലാതായല്ലോ. ആ മനുഷ്യൻ ആ നിമിഷത്തിലും താൻ ചെയ്തത് ശരി ആണെന്നുള്ള ഉറച്ച വിശ്വാസത്തിൽ നിന്നു. ചികിത്സിച്ച എല്ലാവരോടും കൈകുപ്പി നിൽക്കുന്ന സ്പേഹ സ്വരൂപന്റെ രൂപം ഇന്നും മായാതെ നിൽക്കുന്നു.

PG കഴിഞ്ഞ് നാട്ടിലെത്തിയ സമയത്തും ആ അച്ഛൻ ഇടക്കിടെ വിളിക്കുമായിരുന്നു. നേത്രാവതി എന്ന നമ്പറിൽ ഫോൺ റിംഗ് ചെയ്യുമ്പോൾ മനസ്സ് ഒന്ന് വിങ്ങും... എന്റെ കുഞ്ഞനുജത്തിയുടെ ഓർമകളിൽ.

പാസ്‌പോർട്ട് ഇല്ലാതെ പാക്കിസ്ഥാനിൽ

ഡോ. മോഹൻ പി. ഐ

1963. പത്താം ക്ലാസ്സ് കഴിഞ്ഞു. ഇനി ഒരു വർഷത്തെ പ്രീ യൂണിവേഴ്സിറ്റി ആണ്. ഏതു കോളേജിൽ അഡ്മിഷൻ എടുക്കണം എന്ന ആലോചനയിൽ ഇരിക്കുമ്പോൾ ഒരു സുഹൃത്ത് പറഞ്ഞു നമുക്ക് രണ്ടു വർഷത്തെ പ്രീമെഡിസിൻ പഠിച്ചാൽ ലുധിയാന മെഡിക്കൽ കോളേജിലോ മറ്റു ഉത്തരേന്ത്യൻ മെഡിക്കൽ കോളേജുകളിലോ മെഡിസിൻ അഡ്മിഷൻ കിട്ടാൻ സാധിച്ചേക്കും. പഞ്ചാബിൽ ബറ്റാലയിൽ ഒരു ക്രിസ്ത്യൻ കോളേജ് ഉണ്ട് - ബാറിങ് യൂണിയൻ ക്രിസ്ത്യൻ കോളേജ്. (1878 ഇൽ മഹാരാജ ഷേർസിംഗ് അനുവദിച്ച അദ്വൈതത്തിന്റെ അനാർക്കലി പാലസിൽ തുടങ്ങിയ സ്കൂൾ 1944 ഇൽ കോളേജ് ആയി നവീകരിച്ചു).

അങ്ങിനെ അഡ്മിഷൻ ശരിയാക്കി, യാത്ര പുറപ്പെട്ടു. ഒരു രാത്രി യാത്ര കൊണ്ട് രാവിലെ മദ്രാസിൽ എത്തി. അവിടെ നിന്നും ഡൽഹിയിലേക്ക് രു ട്രെയിനുകൾ മാത്രം. ഗ്രാൻഡ് ട്രൂക്ക് എക്സ്പ്രസ്സ്, സതേൺ എക്സ്പ്രസ്സ് എന്നിവ. ഈ ട്രെയിനുകളിൽ ബെർത്ത് ബുക്ക് ചെയ്യുന്നത് എറണാകുളത്തു നിന്ന് ടെലിഗ്രാം അയച്ചിട്ടാണ്. പക്ഷേ മദ്രാസിൽ നിന്നും പോർട്ടർ മാർ വഴി ഒരു സീറ്റ് കിട്ടിയാൽ ഭാഗ്യം. മൂന്നാമത്തെ ദിവസം ഡൽഹിയിൽ എത്തും. പൊള്ളുന്ന ഉഷ്ണം സഹിച്ചു വേണം യാത്ര. പോരാത്തതിന് കൽക്കരി എൻജിൻ. ഡൽഹിയിൽ മൂന്നാം ദിവസം രാവിലെ പത്തര മണിക്ക് എത്തിയാൽ പന്ത്രണ്ടുകാലിനുള്ള ഫ്ളയിങ് മെയിൽ കിട്ടും. രാത്രി ഏഴു മണിക്ക് അമൃത്സർ. വീണ്ടും ഗുർദാസ്പൂർ ലോക്കൽ ട്രെയിനിൽ പതിനൊന്നു മണിയോടെ ബറ്റാല.

ഞങ്ങൾ ഒരു ഡസൻ മലയാളികൾ പല ക്ലാസ്സുകളിൽ. ആദ്യത്തെ കൊല്ലം വലിയ പ്രശ്നങ്ങൾ ഒന്നും ഇല്ലാതെ പോയി. 1965 ജൂലൈ അവസാനം മുതൽ എല്ലാ ദിവസവും രാത്രി കുറ്റാകുരിരുട്ടത്തു ഒരു ലൈറ്റ് പോലും ഇല്ലാതെ മിലിറ്ററി വാഹനങ്ങൾ, ടാക്ക് വഹിച്ച ട്രൈലർ കാറുകൾ പല ടൈപ്പ് ആയുധങ്ങൾ തോക്കുകൾ എന്നിവ കോളേജിന്റെ മുന്നിലുള്ള റോഡിൽ കൂടി പോകുവാൻ തുടങ്ങി. ഇതു മൂന്ന് നാല് ദിവസം തുടർന്നു. പകൽ എല്ലാം ശാന്തം. മിലിട്ടറി യുടെ ഒരു വാഹനം പോലും റോഡിൽ ഇല്ല.

ഓഗസ്റ്റ് മാസം, ഉഷ്ണകാലം കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഹോസ്റ്റലിന്റെ ഓപ്പൺ ടെറസ്സിൽ ആണ് രാത്രി ഉറക്കം. പഞ്ചാബിലെ 'ചാർപൈയിൽ'. രണ്ടു വശത്തും 'X' ആകൃതിയിൽ വണ്ണം കുറഞ്ഞ മുളയുടെ കമ്പുകൾ ഉറപ്പിക്കും, അതിൽ കൊതു കുവല കെട്ടും. സുഖമായ ഉറക്കം. ബറ്റാല ടൗൺ ഇൻഡോ പാക്കിസ്ഥാൻ അതിർത്തിയിൽ നിന്നും (റാഡ്ക്ലിഫ് ലൈൻ) റോഡ് മാർഗം 30 കിലോമീറ്റർ, നേർരേഖയിൽ 10 കിലോമീറ്റർ മാത്രം. ഗുർദാസ്പൂർ മുതൽ അമൃതസരസുവരെ കിടക്കുന്ന അതിർത്തിയുടെ ഏകദേശം മധ്യത്തിൽ ആണ് ബറ്റാല. പഞ്ചാബ് അങ്ങിനെ നീണ്ടു പരന്നു കിടക്കുന്ന ഭൂപ്രകൃതി ആണ്. ഈ മാസങ്ങളിൽ പഞ്ചാബിൽ നെല്ല്, ചോളം, ജോവാർ മുതലായ കൃഷികൾ ആണ് ചെയ്യുന്നത്. ഓഗസ്റ്റ് അഞ്ചാം തീയതി രാത്രി മുതൽ പാക്കിസ്ഥാനുമായി യുദ്ധം ആരംഭിച്ചു. ഹോസ്റ്റലിന്റെ ടെറസിൽ നിന്നാൽ അതിർത്തിയിലെ മിനലും, ഇടിമുഴക്കവും കാണാനും കേൾക്കാനും തുടങ്ങി. തുടർന്ന് ബ്ലാക്ക് ഔട്ട് ഓർഡർ വന്നു. ജനൽ ഗ്ലാസ്സുകൾ കട്ടിയുള്ള പേപ്പർ ഒട്ടിച്ചു. മെഴുകുതിരി വെളിച്ചം മാത്രം.

അക്കാലത്തു N C C ട്രെയിനിങ് നിർവ്വഹണമാണ്. കോളേജ് ക്യാമ്പസ്സിൽ രാത്രി സെക്യൂരിറ്റി ഡ്യൂട്ടി കേഡറ്റുകൾ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടിവന്നു. കോളേജിൽ ക്ലാസുകൾ പതിവുപോലെ നടന്നു. ബാറ്റാലയിൽ നിന്നും പുറത്തേക്കു പോകുവാൻ അനുവാദമില്ല. ട്രെയിനുകൾ മിലിറ്ററി ഏറ്റെടുത്തു. യുദ്ധം തുടങ്ങിയതോടെ കാറുകളിൽ ടാണിൽ നിന്നും മറ്റു പ്രദേശങ്ങളിലേക്കു പോകുവാനുള്ള ആൾക്കാരുടെ ശ്രമം പട്ടാളം തടഞ്ഞു വീട്ടിലേക്കു ഫോൺ ചെയ്യുന്ന കാര്യം നടക്കില്ല. പിന്നെ ടെലിഗ്രാം തന്നെ ശരണം. വീട്ടിൽ എല്ലാവരും യുദ്ധവാർത്തകൾ അറിഞ്ഞിരിക്കുമല്ലോ. ടെലിഗ്രാമിൽ ഒരു വാക്കു മാത്രം 'സേഫ്'. കുടുംബത്ത് വാക്കുകൾ ആയാൽ പീസ് കുടുംബം. യുദ്ധം എത്ര നാൾ നീണ്ടു നിൽക്കും എന്നറിയില്ലല്ലോ. ഇനി വീട്ടിൽ നിന്ന് മണി ഓർഡർ എന്ന് വരും? ഇടവിട്ടുള്ള ദിവസങ്ങളിൽ ടെലിഗ്രാം അയച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു. യുദ്ധത്തിൽ ഇന്ത്യൻ ആർമി അതിർത്തി കടന്നു പാക്കിസ്ഥാൻ ഗ്രാമങ്ങൾ കീഴടക്കി എന്ന വാർത്തകൾ വന്നു തുടങ്ങി. ആശ്വാസം. ലാഹോറിന്റെ പ്രാന്തപ്രദേശം വരെ എത്തി. ബറ്റാലിയിൽ നിന്നും ലാഹോറിലേക്കു 90 കിലോമീറ്റർ മാത്രം. ഒന്ന് ആലോചിച്ചാൽ രക്ഷപ്പെട്ടു. പാക്കിസ്ഥാൻ പട്ടാളം ഇങ്ങോട്ട് വന്നു കയറിയെങ്കിലോ? എന്താകുമായിരുന്നു. എവിടേക്കു പോകുമായിരുന്നു? എന്തെല്ലാം പ്രയാസങ്ങൾ അനുഭവിക്കേണ്ടി വരുമായിരുന്നു. ഈ യുദ്ധത്തിൽ ജമ്മു കാശ്മീരിലെയും പഞ്ചാബിലെ ബോം കരൺ സെക്ടറിയിലേയും 540 sq. mile പാക്കിസ്ഥാൻ പിടിച്ചെടുത്തിരുന്നു. കരയിലെ യുദ്ധം നേരിട്ട് കാണുവാൻ സാധിക്കുകയില്ലല്ലോ. ആകാശ യുദ്ധം കുറെ കണ്ടു. കോളേജിൽ ഒരു ആഫ് റി യേറ്റർ ഉണ്ട്. പ്രിൻസിപ്പൽ എല്ലാവരെയും യുദ്ധത്തിന്റെ അവസരത്തിൽ അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ട കാര്യങ്ങളെ പറ്റി സംസാരിക്കുകയായിരുന്നു. പെട്ടെന്ന് തലയ്ക്കു മുകളിൽ താഴ്ന്നു പറന്നു ഒരു പാക്ക് യുദ്ധ വിമാനം. ഓടിയ ഓട്ടം മറക്കാൻ പറ്റില്ല. ഫൈറ്റർ ജെറ്റ് പാക്കിസ്ഥാനിൽ നിന്നോ ഇന്ത്യൻ മിലിറ്ററി ക്യാമ്പിൽ നിന്ന് പൊങ്ങിയാലും മിനിറ്റുകൾക്കുള്ളിൽ ഞങ്ങളുടെ തലയ്ക്കു മുകളിൽ. 'Dogfight' ധാരാളം കണ്ടു.

ജെറ്റ് പ്ലെയിൻ ഷൂട്ട് ചെയ്തു വീഴ്ത്തുന്നത് കണ്ടു. കുറെ ബോംബുകൾ ഇട്ടു. മിക്കതും പൊട്ടിയില്ല. രണ്ടാം ലോക മഹാ യുദ്ധത്തിനു ഉണ്ടാക്കിയ ബോംബുകൾ ആണെന്നും അത് അമേരിക്ക പാക്കിസ്ഥാൻ കൊടുത്തതാണെന്നും പരക്കെ പറയുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

സെക്കൻഡ് മദ്രാസ് റെജിമെന്റ് ആണ് ദേവ ബാബ നാനാക്ക് സെക്ടറിൽ. അവർ ഹോസ്റ്റലിന്റെ തൊട്ടടുത്തുള്ള പേരയ്ക തോട്ടത്തിൽ. ഫ്രണ്ട് ലൈനിലേക്കുള്ള സപ്ലൈ അവിടെ നിന്നാണ്. ഓരോ യൂണിറ്റ് മാറി മാറി യുദ്ധ ഭൂമിയിലേക്ക് പോകും. കുറെ പട്ടാളക്കാരെ പരിചയപ്പെട്ടു, മലയാളികൾ, തമിഴന്മാർ അങ്ങിനെ. അവർക്കും ഞങ്ങൾക്കും സന്തോഷം. കുറെ വീര കഥകൾ കേട്ടു.

മുന്നണിയിലേക്ക് പോകുമ്പോൾ അവരുടെ മനപ്രയാസം, ഇനി നമ്മൾ തമ്മിൽ കാണുമോ? (യുദ്ധം അവസാനിച്ചു. അവിടെ തമ്പടിച്ചിരുന്ന റെജിമെന്റ് പോയപ്പോൾ ഒരു ജവാൻ ഒരു കത്ത് ഞങ്ങൾക്ക് തന്നു. സാഹ്യദത്തിന് നന്ദി. പരിചയപ്പെട്ടതിൽ സന്തോഷം. ജീവനും കൊണ്ട് വീട്ടിലേക്കു പോകുവാൻ സാധിച്ചതിൽ ആശ്വാസം എന്നിങ്ങനെ.

ഇന്ത്യയുടെ തെക്കൻ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ താമസിക്കുന്ന നമുക്ക് എന്ത് യുദ്ധം, എന്ത് പ്രയാസം! യുദ്ധ കാലത്ത് ബോർഡറിനോട് അടുത്ത് താമസിക്കുന്നവർക്ക് ഉണ്ടാകുന്ന ബുദ്ധിമുട്ട്, കൃഷി നാശം. വീടുകൾക്ക് ഉണ്ടാകുന്ന നാശം. വീട് വിട്ടു മാറി ക്യാമ്പിലെ താമസം. വെടിവെപ്പിൽ ഉണ്ടാകാനിടയുള്ള മുറിവുകൾ, ഒരു പക്ഷെ മരണം വരെ.

പക്ഷെ, കൊച്ചിക്കാർ ഒന്ന് വിറച്ചു സെപ്റ്റംബർ 6 ന് രാത്രി പാക്കിസ്ഥാൻ ഇട്ട ബോംബുകൾ കായലിൽ വീണു. (അവലമ്പം: മലയാള മനോരമ ഞായറാഴ്ച സപ്തമെന്റ് മെയ് 18, 2025.'നന്ദാത്ത ഓർമ്മകൾ' എൻ എസ് മാധവൻ (സിഐസിസി ജയചന്ദ്രൻ). കൊച്ചിയിൽ ബ്ലാക്ക് ഓട് ആയിരുന്നു. ബോംബുകൾ കായലിൽ വീണു. കരയിൽ നിന്നും കപ്പലിൽ നിന്നും ട്രേസർ ബുള്ളറ്റുകൾ, കോസ്റ്റൽ ആർട്ടിലറിയുടെ വിമാനവേധ തോക്കുകൾ വെടിയുതിർത്തു. ബോംബുകൾ പൊട്ടിയിരുന്നെങ്കിൽ കഥ വേറെ ആകുമായിരുന്നു. സൈനികരോടുള്ള പഞ്ചാബികളുടെ സ്നേഹവും കരുതലും അറിഞ്ഞു. റോഡിൽ പല സ്ഥലങ്ങളിലും ആൾക്കാർ നിന്ന് ട്രക്കിലേക്കു ചപ്പാത്തിയും സബ്ജിയും കൊടുക്കും. കുടിക്കാൻ ലസ്സിയും ചായയും. ക്ലാസ് ഇല്ലാത്ത സമയങ്ങളിൽ കള്ളി മുണ്ടു ഉടുത്തു മതിലിനു മുകളിൽ ഇരിക്കും. മിലിറ്ററി വാഹനങ്ങൾ പോകുമ്പോൾ 'ഹലോ ചേട്ടാ' എന്ന് ഉച്ചത്തിൽ വിളിക്കും. ചിലരൊക്കെ കൈ വീശി കാണിക്കും.

അങ്ങിനെ ഒരു നാൾ ഒരു വില്ലിസ് ജീപ്പ് വരുന്നു, സാമാന്യം സ്പീഡിൽ. വിൻഡ് ഷീൽഡ് മുൻപോട്ടു മടക്കി വെച്ചിട്ടുണ്ട്. ഞങ്ങൾ നീട്ടി വിളിച്ചു 'ചേട്ടാ' ജീപ്പ് പെട്ടെന്ന് നിന്നു. നല്ല സ്പീഡിൽ ഒരു റിവേഞ്ജ്, ഞങ്ങളുടെ അടുത്ത് നിർത്തി. ഒരു ജവാൻ ചാടി ഇറങ്ങി അടുത്ത് വന്നു. ആകെ ഒരു വിറയൽ. പണി കിട്ടിയോ? ആകെ ഒരു സംഭ്രമം. വന്നത് ഒരു മലയാളി. പരിചയപ്പെട്ടു. ക്യാപ്റ്റൻ നൈനാൻ. തിരുവല്ല സ്വദേശി. ഞങ്ങളുടെ വിവരങ്ങൾ ചോദിച്ചു. 'നിങ്ങളുടെ കോളേജിൽ ചാപ്പൽ ഉണ്ടോ?' ഞങ്ങൾ ക്യാപ്റ്റനെ ചാപ്പലിൽ കൊണ്ട് പോയി. അദ്ദേഹം മുട്ടുകുത്തി നിന്ന് പ്രാർഥിച്ചു. വീണ്ടും കാണാം എന്ന് പറഞ്ഞു പോയി.

സെപ്റ്റംബർ മാസം പകുതിയോടെ വെടി നിർത്തലോടെ യുദ്ധം അവസാനിച്ചു. ഇതിനോടകം ഇന്ത്യൻ ആർമി 1920 sq miles പാക്കിസ്ഥാൻ പ്രദേശം ഇന്ത്യ കൈവശപ്പെടുത്തി. ക്യാപ്റ്റൻ നൈനാൻ വാക്കു പാലിച്ചു. ഞങ്ങളെ മിലിറ്ററി ട്രക്കിൽ ഒരു ദിവസം യുദ്ധം നടന്ന പ്രദേശത്തു കൊണ്ട് പോയി. ഇന്ത്യൻ ആർമി പിടിച്ചെടുത്ത ഒന്ന് രണ്ടു പാക്കിസ്ഥാൻ ഗ്രാമങ്ങളിലും പോയി. ഒരു നല്ല മിലിറ്ററി ശാഘാടം തന്നു ഞങ്ങളെ തിരികെ ഹോസ്റ്റലിൽ ആക്കി. അങ്ങിനെ പാസ്പോർട്ട് ഇല്ലാതെ പാക്കിസ്ഥാനിൽ...

മൈ നിലാവ്

ഡോ. ലതാ മോഹൻ

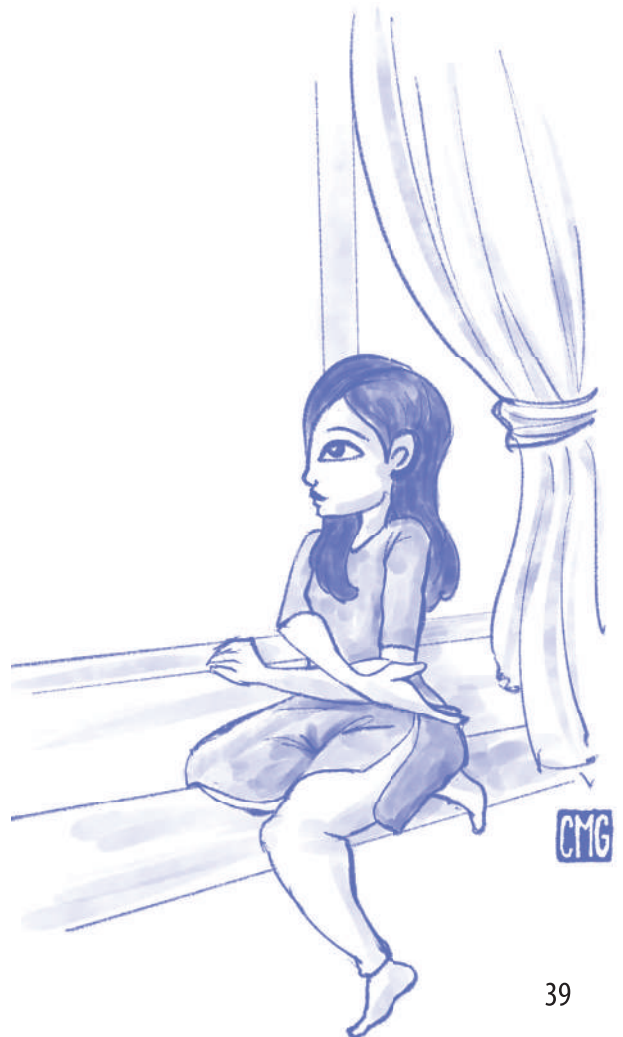
നിശാഗന്ധി പൂക്കും രാവീൽ
നിലാമഴ പെയ്യും രാവീൽ
അനുരാഗനദിക്കരയിൽ കാത്തിരിപ്പു ഞാൻ
കാത്തിരിപ്പു ഞാൻ....

കിനാവുകൾ നെയ്യും രാവീൽ
കല്പനകൾ വിടരും രാവീൽ
പ്രണയിനിയായി കാത്തിരിപ്പു ഞാൻ
കാത്തിരിപ്പു ഞാൻ....

പാതിരാക്കാറ്റ് വീശും രാവീൽ
പാലപ്പു ഗന്ധം പരക്കും രാവീൽ
വിരഹിണിയായി കാത്തിരിപ്പു ഞാൻ
കാത്തിരിപ്പു ഞാൻ ....

കുരുവികൾ ചേക്കേറും
കുവളമരച്ചോട്ടിൽ
കാതരയായ് കാത്തിരിപ്പു ഞാൻ
കാത്തിരിപ്പു ഞാൻ ....

ഓടക്കുഴൽ നാദം
ഒഴുകിയെത്തും രാവീൽ
എൻ മന്മഥനായ് കാത്തിരിപ്പു ഞാൻ
കാത്തിരിപ്പു ഞാൻ ....

എപ്പിറ്റാഫ്*

ഡോ. ആർ ആർ വർമ്മ

എന്റെയോർമ്മകൾ തന്നുടെ മുന്നിലായ്
നിന്നു തേങ്ങിക്കരയാതിരിക്കുക.
എങ്ങുമേ പോയതല്ല ഞാൻ; നിത്യമാം
നിദ്രയിലാണ്ടുപോയെന്നു തോന്നിയോ?

രാത്രിയിലിലച്ചാർത്തു കുലുക്കുമീ
വൃശ്ചികക്കാറ്റ് ഞാൻ തന്നെയല്ലയോ.
രാവിലെയിലത്തുനിൽ തിളങ്ങിടും
മഞ്ഞുതുള്ളി തൻ ചാരതയാണു ഞാൻ.
ചാഞ്ഞു വീഴുന്ന പോക്കുവെയിലിലെ
സ്നേഹമോലും ചെറു ചൂടിലുണ്ടു ഞാൻ.

പാതിവെട്ടവും പാതിയിരുട്ടുമായ്
പുഞ്ചിരിക്കുമുഷ്ണുന്ധയാണു ഞാൻ.
പൊൻപുലരികൾ കൺ തുറന്നീടവേ
പൊങ്ങിടുന്ന കിളിയൊച്ചയാണു ഞാൻ.
നീല വാനിന്റെ കോണിലായ് സന്ധ്യയിൽ
കണ്ണു ചിമ്മുന്ന നക്ഷത്രമാണു ഞാൻ.

എന്റെയോർമ്മകൾ തന്നുടെ മുന്നിലായ്
നിന്നു തേങ്ങിക്കരയാതിരിക്കുക.

* Inspired by "Immortality" by Clare Harner (1909-1977)

എന്നാലും എന്തുപുഷ്പം.....

ഡോ.സുരഭ സുനിൽ

എല്ലാവരേയും പോലെ, ശനിയാഴ്ചകളെ എനിക്ക് പെരുത്തിപ്പിടമാണ്. അത് വരാൻ പോകുന്ന ഞായറാഴ്ചയോടുള്ള പ്രണയമാണെന്നു മാത്രം.

കാലമിത്രയായിട്ടും ഇന്നും ആ ഇഷ്ടത്തിന് ഒരു കുറവും വന്നിട്ടില്ല ... 'ചൊട്ടയിലെ ശീലം ചുടല വരെ' എന്നാണല്ലോ..!

'നദികളിൽ സുന്ദരി യമുനാ.....' എന്നു കവി പാടിയ പോലെ, ശനിയാഴ്ചകളിൽ സുന്ദരി രണ്ടാം ശനി തന്നെ..അതിന്റെ കാരണം നിങ്ങൾക്കിതിനോടകം പിടികിട്ടിക്കാണുമല്ലോ ?

ഇന്നത്തെ രണ്ടാം ശനിക്ക് അഴകേറെ...രണ്ടാണമകളും, മൂത്തയാളുടെ നവവധുവും രണ്ടു ദിവസത്തെ അവധിയ്ക്കു വരുന്നു... 2 മാസം മുൻപ് പോയതാണ്. ഒരാൾ ബാംഗ്ലൂറും, രണ്ടാൾ ചെന്നൈയിലും. മേലേപറമ്പിൽ ആൺ വീട്ടിലേയ്ക്ക് ഒരു പെൺകുട്ടി വന്നതിന്റെ ത്രില്ലിലാണു ഞാൻ..

സ്വതവേ ഷോപ്പിങ്ങ് ഒരു വീക്ക്നെസ്സ് ആയ എനിക്ക് ആനന്ദലബ്ബിയ്ക്കിനിയെന്നു വേണം?? മാളിലും, മിലനിലും, മഹൈൻ ഡ്രൈവിലുമൊക്കെ കറങ്ങിക്കറങ്ങി പമ്പരം പോലായി..!

കറക്കത്തിനിടയിലും ഒന്നു രണ്ടു രോഗികളുടെ കാര്യം എന്നെ വല്ലാതെ അലോസരപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു...

തിമിരത്തിന് ഓപ്പറേഷൻ ചെയ്ത ഒരു അപ്പുപ്പനാണ് അതിലൊരാൾ. ഓപ്പറേഷനുശേഷം ആദ്യത്തെ ആഴ്ച വന്നപ്പോൾ കാഴ്ച തീരെ കുറവ്. സ്റ്റീറ്റോസ്കോപ്പ് കാരണവും കാട്ടിത്തന്നു...കർക്കിടകത്തിലെ മഴ മുഴുവൻ ഈ കോർണിയയാണാവോ കുടിച്ചു തീർത്തത്?!

സാരല്ലോ... വെള്ളം കുടിച്ചവൻ കുറച്ച് ഉപ്പ് തിന്നട്ടെ... (ഏയ്.. തിരിച്ചല്ലേ വേണ്ടത്? ആ... എന്തെങ്കിലുമൊക്കട്ടെ...- ഇത് നിങ്ങളി ചോൾ ചിന്തിച്ചതാ.....)

ഒരാഴ്ച കഴിഞ്ഞു... എന്തായാലും മായം കലരാത്ത ഉപ്പാണ്.. സംഗതി ഏശി. വെള്ളമൊക്കെ കുടഞ്ഞുകുളഞ്ഞത് നല്ല പളുപളുന്ന് മിന്നുന്ന കൃഷ്ണമണി..! പക്ഷേ കാഴ്ച 2 / 60.

ഞാൻ തിരിച്ചും മറിച്ചും, ടോർച്ചുടിച്ചും, അടിക്കാതെയും ഒക്കെ നോക്കി. 'എന്നെ കണ്ടിട്ട് എന്തെങ്കിലും കുഴപ്പം തോന്നുന്നുണ്ടോ'ന്ന് കുതിരവട്ടം പപ്പു ലൈനിൽ എന്നോടു ചോദിയ്ക്കുന്നു, കണ്ണ് ...

അപ്പുപ്പനാണെന്ന് യാതൊരു ഭാവഭേദവുമില്ല. ചിരിച്ചുംകൊണ്ടാണ് സംസാരിക്കുന്നതും. ഞാനെന്റെ കൂടെയുള്ള ഡോക്ടറെ വിളിച്ചു കാണിച്ചു. 'ഇതിൽ കുഴപ്പമൊന്നും കാണുന്നില്ലല്ലോ. എന്തായാലും അടുത്താഴ്ച നേരത്തേ വരാൻ പറയാം, Dialate ചെയ്തു നോക്കാം..' എന്നൊക്കെ വിഷമമായി. അപ്പുപ്പൻ ഒന്നും ചോദിച്ചില്ലെങ്കിലും നമുക്കൊരു സങ്കടമുണ്ടാകുമല്ലോ, ഉള്ളിൽ ..

ഈ സംഭവം നടന്ന വെള്ളിയാഴ്ച കഴിഞ്ഞാണ് ഞാൻ മുൻപു പറഞ്ഞ രണ്ടാം ശനിയും , മകളും ഒക്കെ ഒന്നിച്ചെത്തിയത്. തികളാഴ്ച വഴിയിൽ വെച്ച് അപ്പുപ്പനെ കണ്ടു . ഓടിവന്ന് കുശലാശ്വേഷണമൊക്കെ നടത്തി. എന്നാലും എന്റെ മുഖം കർക്കിടകത്തിലെ ആകാശം പോലെത്തന്നെ. 'എനിക്കിപ്പം തെളിച്ച മൊക്കെയുണ്ട്. മാധ്യം പറഞ്ഞില്ലേ വായിക്കാറായിട്ടില്ലാന്ന്. അതുകൊണ്ടാ ഞാൻ ശ്രമിക്കാത്തത്..' അങ്ങനെയെന്നോ ഒന്നുപറഞ്ഞു...

'എന്തായാലും ബുധനാഴ്ച ഓപിയിൽ വരു. കാണുന്ന അത്രേം വായിക്കണംടോ...മുളവുകാടല്ലേ വീട്.? ഭാര്യയേം കൂട്ടി രാവിലെ വരണം. കണ്ണിൽ മരുനൊഴിച്ചു നോക്കേണ്ടി വരും'

ബുധനാഴ്ചയായി. ഞാൻ ചെല്ലുമ്പോഴേ അപ്പുപ്പൻ ഹാജർ. ചക്കകുട്ടാൻ കണ്ട ഗ്രഹണികൊച്ചിനെപ്പോലെ ഞാൻ ഓപി ടിക്കറ്റ് വാങ്ങി നോക്കി. vision 6/6 ..!

'എന്നാലും എന്റെ സിവിനേ... അല്ല അപ്പുപ്പാ...' ഓപ്പറേഷൻ ടേബിളിൽ നിന്നും ഇറക്കുമ്പോഴേ 'ഇനി വായിക്കുകയൊക്കെ ചെയ്യാവോ' എന്നു ചോദിച്ച അപ്പുപ്പനോട് 'വായിക്കാറായിട്ടില്ല' എന്നു ഞാനൊന്നു പറഞ്ഞുപോയി...!

വാൽക്കഷ്ണം:

MS നു സീററുകിട്ടി തിരുവനന്തപുരത്തേയ്ക്കു വണ്ടികയറുമ്പോൾ എന്റെ മക്കളും, ഭർത്താവും കളിയാക്കിപ്പോയിച്ചു: 'ഇത്ര ചെറിയ ഈ കണ്ണിനെപ്പറ്റി പഠിക്കാൻ മൂന്നുകൊല്ലമൊക്കെ വേണോ....?'

ഇമ്മാതിരിയാണെൽ ഈ പഠിപ്പുതീരാൻ ഈ ജന്മം മതിയാകില്ല....!

Images in daily life that remind us of Ophthalmology

Dr. Thomas Arun Varghese

Blindspot Interiors – Reminded me of Blindspot on Perimetry

Nebula Café – Reminded me of 'Nebula' Corneal opacities

HPMC Juice shop board – reminded me of HPMC drops

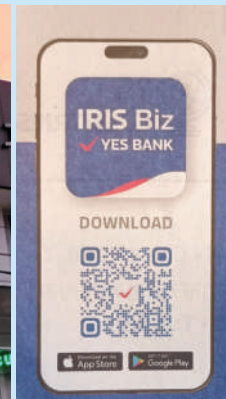
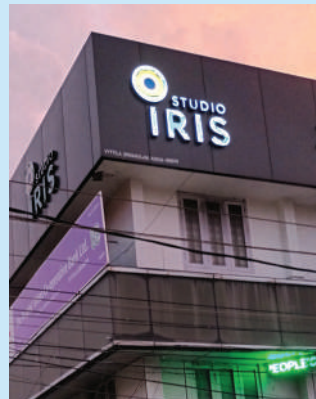
Pupil School – Well its obvious isn't it

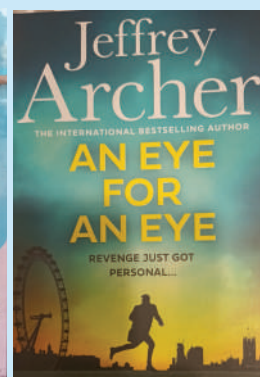
Xpres Reynolds pen -reminded me of Xpress Shunt

Port Wine-reminded me of Port Wine stain of Sturge Weber Syndrome

Iris Studio & Iris App of Yes Bank- Obvious again

Eyeballs Chocolate, Eye for an Eye & Overseas Eye – Well what can I say...

സ്വർഗ്ഗ ദുവിലുടെ

ഡോ. ജയശ്രീ ഐ

ചിന്നം പിന്നം പെയ്യുന്ന മഴ രാവിലെ മുതൽ തുടങ്ങിയതാണ്. ഒപി കഴിഞ്ഞ് വീട്ടിലേക്ക് പോകാനായി ക്ലിനിക്കിൽ നിന്നിറങ്ങി. ചാറ്റൽ മഴ വകവെയ്ക്കാതെ റോഡ് ക്രോസ്സ് ചെയ്തു ഞാൻ വെയിറ്റിംഗ് ഷെഡിലേക്ക് നീങ്ങി. ഡിഡ്‌പ്ലേ ബോർഡിൽ കാണിച്ചിരുന്നത് പോലെ കൃത്യം അഞ്ച് മിനിറ്റ് കഴിഞ്ഞപ്പോൾ എനിക്ക് പോകാനുള്ള ട്രാം മുന്നിലെത്തി നിന്നു. പിന്നെ ട്രാമിനുള്ളിലെ സ്വച്ഛതയിലേക്ക് അധികമാളും കളില്ല. വിൻഡോസൈഡ് സീറ്റ് തന്നെ കിട്ടി.

റെയിൽവേ സ്റ്റേഷനും വിമൻസ് കോളേജ് ക്യാമ്പസും പിന്നിട്ട് വിശാലമായ റോഡിലൂടെ ട്രാം മുന്നോട്ട് നീങ്ങി. റോഡിന് മദ്ധ്യത്തിൽ ഡിവൈഡറിന് നിരയായി വിടർന്നു നിൽക്കുന്ന സൂര്യകാന്തി പൂക്കളുടെ സുവർണ്ണ ശോഭ. നിരന്തരമായി വെട്ടിയൊരുകിയ പുൽത്തകിടിയുടെ ഹരിതഭംഗി. കാഴ്ചകൾ കണ്ടു മയങ്ങിപ്പോയതറിഞ്ഞില്ല. പെട്ടെന്നൊരു ശബ്ദം കേട്ട് തെട്ടിയുണർന്ന ഞാൻ കണ്ണ് തുറന്ന് ചുറ്റും നോക്കി.

ഇരുൾ നിറഞ്ഞ മുറിയിലേക്ക് ഗ്ലാസ്സ് വിൻഡോയിലൂടെ അരിച്ചുകയറുന്ന സ്ട്രീറ്റ് ലൈറ്റിന്റെ അരണ്ട വെളിച്ചത്തിലേക്ക് ഞാൻ വീണ്ടും വീണ്ടും കണ്ണുകൾ തിരുമ്മി. അതൊരു സ്വപ്നം മാത്രമായിരുന്നു. ഒരാഴ്ചത്തെ സ്വിറ്റ്സർലൻഡ് സന്ദർശത്തിനിടെ ലുസേർണിൽ താമസത്തിനായി തിരഞ്ഞെടുത്ത എയർ ബിഎൻബി യുടെ അപ്പാർട്ട്മെന്റിലാണ് ഞാൻ എന്ന് മനസ്സിലാക്കുവാൻ അല്പസമയമെടുത്തു. സ്വിറ്റ്സർലൻഡിലെ പൊതുഗതാഗത സംവിധാനത്തിന്റെ കാര്യക്ഷമതയും കൃത്യനിഷ്ഠയും സുന്ദരവും സുഖകരവുമായ ട്രെയിൻ യാത്രയും തലങ്ങും വിലങ്ങും നീങ്ങുന്ന ട്രാമുകളുമൊക്കെ മനസ്സിനെ അത്രകണ്ട് സ്വാധീനിച്ചിരുന്നു. ചെളി നിറഞ്ഞ ഗട്ടർ റോഡുകളും മാലിന്യം കുമിയുന്ന പാതയോരങ്ങളും ഗതകാലസ്മൃതി കളുടെ നിലവറയിലാഴ്ത്തി ഒരിക്കൽ സ്വന്തം നാടും ഇതുപോലെ സുന്ദരസുരഭിലമാകുമെന്നോർത്ത് ഉൾപ്പുളകം കൊണ്ടതുമോർമ്മവന്നു.

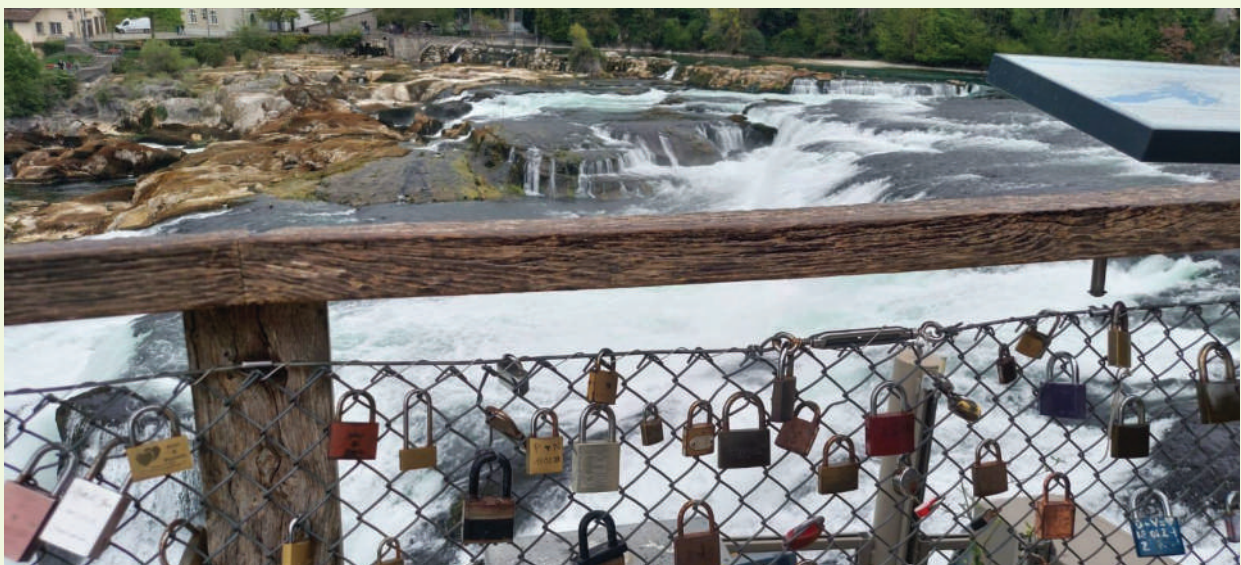

സുറിച്ച്

2025 ഏപ്രിൽ മാസത്തിലെ വിഷു ദിനത്തിലാണ് ഞങ്ങൾ മാഞ്ചസ്റ്ററിൽ നിന്ന് മകളും കുടുംബവുമൊത്ത് സുറിച്ച്‌ലിലെ ഫീലുഗഫെൻ എയർപോർട്ടിലേക്ക് പറന്നിറങ്ങിയത്. ജർമനിയുമായി അതിർത്തി പങ്കിടുന്ന സ്വിറ്റ്സർലൻഡിന്റെ വടക്കുകിഴക്കൻ പ്രദേശങ്ങൾ എക്സ്‌പ്ലോർ ചെയ്യുകയായിരുന്നു ഞങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യം. എയർപോർട്ടിൽ നിന്നും അധികം ദൂരമുണ്ടായിരുന്നില്ല സുറിച്ച്‌ലിലെ താമസത്തിനായി ഞങ്ങൾ ബുക്ക് ചെയ്തിരുന്ന 'നോവോടെൽ' ഹോട്ടലിലേക്ക്. അടുത്ത ദിവസം രാവിലെ ബ്രേക്ക്ഫാസ്റ്റ് കഴിഞ്ഞ് പാക്കേജ് ടൂറിന്റെ ഭാഗമായി മുൻകൂട്ടി ഏർപ്പാടാക്കിയ മിനി ബസ് പാർക്കുചെയ്യുന്നിടത്തിലേക്ക് ഞങ്ങൾ എത്തിച്ചേർന്നു.

സുറിച്ച്‌ലിലെ റൈൻഫാൾസ്, അപ്പൻസെല്ലർ വില്ലേജിലെ ചീസ്, ചോക്ലേറ്റ് ഫാക്ടറികൾ എന്നിവ സന്ദർശിക്കുകയായിരുന്നു അന്നത്തെ ഞങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യം. ദുബായിൽ ജോലി ചെയ്യുന്ന ഉക്രൈൻ വംശജ, ന്യൂയോർക്കിൽ നിന്നുള്ള യു എസ് പൗരൻ, ബംഗ്ലാദേശിൽ നിന്നുള്ള മധ്യവയസ്കരായ ദമ്പതിമാർ, ഒരു ശ്രീലങ്കൻ കുടുംബം ഇത്രയും പേരായിരുന്നു ഞങ്ങളുടെ സഹയാത്രികർ. ഗ്രീസിൽ നിന്നും സ്വിറ്റ്സർലൻഡിലേക്ക് ചേക്കേറിയ ഒരു ചെറുപ്പക്കാരനായ ഡ്രൈവർ കും ടൂർ ഗൈഡ് നിർത്താതെ സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ടാണിൽ നിന്നും ഏകദേശം നാല്പത് കിലോമീറ്ററോളം അകലെയാണ് റൈൻഫാൾസ് യൂറോപ്പിലെ ശക്തമായ വെള്ളച്ചാട്ടം. വേനൽക്കാലത്ത് ആൽപ്സിലെ മഞ്ഞുരുകുമ്പോൾ ഇത് കൂടുതൽ ശക്തിപ്രാപിക്കുന്നു. ജലപാതം അടുത്തുനിന്നു കാണത്തക്കവിധം വെള്ളച്ചാട്ടത്തിന് ഇരുവശവും വ്യൂയിംഗ് പ്ലാറ്റ്ഫോമുകൾ ഉണ്ട്. വെൺനൂര പതപ്പിച്ച് ശബ്ദഘോഷത്തോടെ താഴേക്ക് പതിക്കുന്ന വെള്ളച്ചാട്ടത്തിന്റെ നന്മ മനോഹര ദൃശ്യം.

മുന്നോട്ടുള്ള പ്രയാണത്തിനിടെ പാറക്കെട്ടുകൾ സൃഷ്ടിക്കുന്ന തടസ്സത്തിൽ ചിന്നി ചിതറി പോകുന്ന വെള്ളത്തുള്ളികൾ വീണ്ടും ഒന്നിച്ചുചേർന്ന് ലക്ഷ്യത്തിലേക്ക് കുതിച്ചു പായുന്നത് മഹത്തായ ഒരു സന്ദേശമല്ലേ നൽകുന്നത് ! പ്ലാറ്റ്ഫോമിന് ചുറ്റുമുള്ള കമ്പിവേലിയുടെ അഴിക്കുള്ളിൽ ചെറുതും വലുതുമായ നിരവധി പട്ടുകൾ ലോക്ക് ചെയ്തിട്ടിരിക്കുന്നത് കണ്ട് കാതുകും തോന്നി അടുത്ത് ചെന്ന് നോക്കിയപ്പോൾ ആണ് മനസ്സിലാകുന്നത്, അത് മുൻപേ വന്നു പോയവർ അവരുടെ പേരും സന്ദർശന തീയതിയുമൊക്കെ മുദ്രണം ചെയ്തിരുന്ന ലോക്കുകൾ ആണെന്ന്. നേരത്തെ അറിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ ഒരു പൂട്ട് കരുതാമായിരുന്നു. ഒരുപക്ഷേ ജീവിതത്തിൽ ഇനിയൊരിക്കലും വന്നുചേരാനിടയില്ലാത്ത ഒരിടത്ത് നമ്മുടേതായ ഒരു അടയാളം അവശേഷിപ്പിച്ചു മടങ്ങാമായിരുന്നു എന്നു തോന്നിപ്പോയി. താഴെ റൈൻ നദി തീരത്തേക്ക് പോകാൻ എലിവേറ്റർ ലിഫ്റ്റ് ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും പാറമടകിലെ നൂറ്റമ്പതോളം വരുന്ന പടികെട്ടുകളിലൂടെ ഇറങ്ങാനാണ് ഞങ്ങൾ താല്പരപ്പെട്ടത്. ടിക്കറ്റ് കാണ്ടറിൽ നിന്ന് അരമണിക്കൂർ നീളുന്ന ബോട്ട് യാത്രക്കുള്ള ടിക്കറ്റ് എടുത്ത് അടുത്ത ബോട്ടിനായി ഞങ്ങൾ കാത്തിരുന്നു.

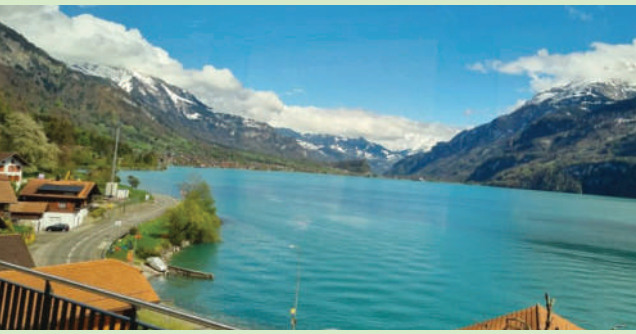

വെള്ളച്ചാട്ടത്തിന് സമീപത്തുവരെ കൊണ്ടുപോയ അവിസ്മരണീയമായ ആ ബോട്ട് യാത്രയായിരുന്നു അന്നത്തെ ഹൈലൈറ്റ്. സ്പ്രേ ചെയ്തത് പോലെ തെറ്റിച്ചുവീണ വെള്ളത്തുള്ളികളിൽ മനവും തനുവും കുളിരണിഞ്ഞു. വേണമെങ്കിൽ ബോട്ടിൽ ഇറങ്ങി വെള്ളച്ചാട്ടത്തിന് മധ്യഭാഗത്തുള്ള ഉയർന്ന പാറയിലേക്ക് കയറി 360 ഡിഗ്രിയിൽ വെള്ളച്ചാട്ടത്തിന്റെ പനോരമിക് വ്യൂ ആസ്വദിക്കാം. പക്ഷേ റോക്ക് വ്യൂ പോയിന്റിലേക്കുള്ള നൂറിൽപ്പരം പടികൾ കൂത്തനെയും വഴുക്കാലുള്ളതും ആണെന്ന് കണ്ട് ഞങ്ങൾ ആ ഉദ്യമത്തിന് മുതിർന്നില്ല.

ഉച്ച ഭക്ഷണത്തിനുശേഷം അപ്പൻസെല്ലർ വിലേജിലേക്ക് ലോകപ്രശസ്തമായ സ്വിസ് ചോക്ലേറ്റുകളുടെ മണവും രുചിയും തങ്ങിനിൽക്കുന്ന ഫാക്ടറിയുടെ ചുവരുകളിൽ നൂറ്റാണ്ടുകളുടെ പഴക്കമുള്ള ചോക്ലേറ്റ് ഉല്പാദന ചരിത്രം ആലേഖനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഫാക്ടറിയുടെ ചോക്ലേറ്റ് നിർമ്മാണത്തിന്റെയും പാക്കിങ്ങിന്റെയും വിവിധ ഘട്ടങ്ങൾ കാണാനായി. വ്യത്യസ്ത ഫ്ലേവറുകളിലെ ചോക്ലേറ്റുകൾ രുചിച്ചു നോക്കാനുള്ള അവസരവും അവിടെ ഒരുക്കിയിരിക്കുന്നു.

ലോകോത്തര നിലവാരമുള്ള ചീസ് നിർമ്മാണ കമ്പനികളിൽ മുൻപന്തിയിൽ നിൽക്കുന്നു, സ്വിറ്റ്സർലൻഡിലെ അപ്പൻസെല്ലർ ചീസ് ഫാക്ടറി. ലോക്കറിൽ സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന ചീസ് നിർമ്മാണ ചേരുവകളെ കുറിച്ചുള്ള വിശദാംശങ്ങൾ ഫാക്ടറിയുടെ മേലധികാരികൾ രണ്ടുപേരിൽ മാത്രം ഒരുങ്ങി നിൽക്കുന്ന രഹസ്യം.

ഫാക്ടറികൾ സന്ദർശിച്ചശേഷം ഞങ്ങൾ ഗ്രാമകാഴ്ചകൾ കാണാൻ ഇറങ്ങി. ശുദ്ധമായ അന്തരീക്ഷവും സുന്ദരമായ കാലാവസ്ഥയും. വാഹനത്തിരക്കില്ലാത്ത വീഥികളിലൂടെ കണ്ണാടി പോലെ തെളിഞ്ഞ തടാകത്തിന്റെ ഓരം ചുറ്റിയുള്ള നടത്തം ഞങ്ങൾ ഏറെ ആസ്വദിച്ചു. പശ്ചാത്തല ഭംഗികുട്ടി ദൂരെയായി മഞ്ഞണിഞ്ഞ ആൽപൈൻ മലനിരകളും

ലൂസേൺ

അടുത്തദിവസം രാവിലെ സൂരിച്ചിൽ നിന്ന് ലൂസേണിലേക്ക് ട്രെയിനിൽ ആണ് ഞങ്ങൾ യാത്രതിരിച്ചത്. ഒരുമണിക്കൂർ നീ ആ യാത്രയിൽ ഞങ്ങൾ കണ്ട സ്വിറ്റ്സർലൻഡിന്റെ പ്രകൃതിരമണീയത വാക്കുകളാൽ വർണ്ണാനാതീതം

പ്രകൃതിയുടെ കാൻവാസിൽ പച്ചയും നീലയും നിറങ്ങളുടെ സമൃദ്ധി നിറയുന്നൊരു ചാരുചിത്രം പോലെ. നോക്കെത്താ ദൂരത്തോളം പച്ചപരവതാനി വിരിച്ച ഇടക്ക് മഞ്ഞ ബട്ടർ കപ്പുകൾ ഭംഗിചാർത്തിയ വിശാലമായ പുൽമേടുകളിൽ മേഞ്ഞുനടക്കുന്ന അഴകും ആരോഗ്യ വുമുള്ള പശുക്കൾ. ആകാശനീലിമ പ്രതിഫലിക്കുന്ന, പച്ചകലർന്ന നീലനിറമുള്ള ശാന്തമായ ജലാശയങ്ങളിൽ നീന്തിത്തീടിക്കുന്ന അരയന്നങ്ങൾ. അകലെ മഞ്ഞുമൂടിയ ആൽപ്സ് മലനിരകളുടെ ധവള ശോഭ ഇടക്ക് മൂടൽ മഞ്ഞിലൂടെ തെളിയുന്നു. ഒറ്റയാനെ പോലെ പൊടിമഞ്ഞ് മൂടിയൊരു മലശിഖിരം. പാറമടകളിലൂടെ വെള്ളികൊലുസ്സണിഞ്ഞ നീരുറവകൾ. താഴ്വാരങ്ങളിൽ ഇടവിട്ട് പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്ന ജനവാസകേന്ദ്രങ്ങളും ആൽപൈൻ വനമേഖലയും. തണുപ്പിനെ പ്രതിരോധിക്കുന്ന ആകാശ സാഷ്ഠവത്തോടെ വീടുകൾ. ഇളം പച്ച മുതൽ കരിംപച്ച വരെ ഹരിതഭംഗി നിറയുന്ന മാമരങ്ങൾ. പച്ചയുടെ ഇനിയും കാണാതെൊരു നിറഭേദം വനാന്തരങ്ങളിൽ ഒളിഞ്ഞിരിപ്പുണ്ടാവുമോ...

ലൂസേണിൽ താമസിച്ചുകൊണ്ട് അടുത്ത രണ്ടു ദിവസങ്ങളിലായി ഇന്റർലേക്കനും മൊണ്ട് ട്രിറ്റീസും സന്ദർശിക്കുക എന്നതായിരുന്നു ഞങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശ്യം. അന്നത്തെ പകൽ ലൂസേൺ ചുറ്റി നടന്നു കാണാനും തീരുമാനിച്ചു. ലൂസേൺ തടാകവും റിയൂസ് നദിയും ആൽപ്സ് മലനിരകളും ചന്തം തികയ്ക്കുന്ന ചെറുപട്ടണം. ലൂസർനിന്റെ മുഖമുദ്രയായി റിയൂസ് നദിയുടെ കുറുകെ ചാപ്പൽ പാലവും അതിനോട് ചേർന്ന ഭീമൻ ജലസംഭരണിയും. യൂറോപ്പിലെ ഏറ്റവും പഴക്കമേറിയതും മേൽക്കൂരയുള്ളതുമായ മരപ്പാലമാണ് ചാപ്പൽ ബ്രിഡ്ജ് എന്ന പതിനാലാം നൂറ്റാണ്ടിൽ നിർമ്മിതമായ ഇരുന്നൂറ് മീറ്ററോളം നീളമുള്ള ഈ നടപ്പാലം. പാലത്തിന്റെ മച്ചിനെ താങ്ങി നിർത്തുന്ന ത്രികോണാകൃതിയുള്ള മരപ്പലകകളിൽ ലൂസേണിന്റെ ചരിത്രവും ഐതിഹ്യങ്ങളും വിളിച്ചോതുന്ന മനോഹരമായ പെയിന്റിംഗുകൾ, പതിനേഴാം നൂറ്റാണ്ടിലെ കലാകാരന്മാരുടെ സംഭാവനയാത്ര. തൊണ്ണൂറുകളുടെ തുടക്കത്തിലുണ്ടായ തീപിടുത്തത്തിൽ പാലത്തിന്റെ ചില ഭാഗങ്ങൾ കത്തിനശിച്ചെങ്കിലും താമസംവിനാ അതെല്ലാം പഴയതുപോലെ പുനർനിർമ്മിക്കുകയുണ്ടായി.

പിന്നീട് ഞങ്ങൾ പോയത് ലുസേണിന്റെ മധ്യഭാഗത്തുള്ള പാർക്കിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന ലയൺ മോണുമെന്റ് കാണാൻവേണ്ടിയാണ്. ഫ്രഞ്ച് വിപ്ലവത്തിൽ മരിച്ച സ്വിസ് ഭടന്മാരുടെ ധൈര്യവും വിശ്വസ്തതയും പ്രധിനിധീകരിക്കുന്ന പാറമടക്കിൽ കിടക്കുന്ന മുറിവേറ്റ സിംഹശില്പം സ്വിറ്റ്സർലാൻഡിന്റെ സംസ്കാരികചിഹ്നമായി മാറിയിരിക്കുന്നു

ഇൻറർലാക്കൻ

അടുത്ത ദിവസം രാവിലെ പ്രകൃതി ദൃശ്യങ്ങൾ ആസ്വദിച്ചുകൊണ്ട് ഇന്റർലാക്കാനിലേക്ക് വീണ്ടുമൊരു ട്രെയിൻ യാത്ര. രണ്ട് തടാകങ്ങൾക്ക് നടുവിലാണ് ഈ പട്ടണം. കിഴക്കിലേക്ക് ബ്രിയാൻസും പടിഞ്ഞാറ് തുൺ തടാകവും. വാട്ടർ സ്‌പോർട്സും തടാക തീരത്ത് കുതിരസവാരിയും ഹൈക്കിങ്ങും പാരാഗ്ലൈഡിങ്ങുമുൾപ്പെടെ മറ്റുസാഹസിക വിനോദങ്ങൾക്കും വേദിയൊരുക്കുന്ന ഒരു പ്രധാന ടൂറിസ്റ്റ് സ്പോട്ടാണ് ഈ പ്രദേശം. സാമ്പന്റത്തിന്റെ കൊടുമുടിയെന്ന് അറിയപ്പെടുന്ന ഹാർഡർ കുൽമ ഹിൽസ്റ്റേഷൻ ആയിരുന്നു ഞങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യസ്ഥലം. ഹാർഡർബാൻ സ്റ്റേഷനിൽ നിന്ന് കുത്തനെയുള്ള പാതയിലൂടെ ഒരു നൂറ്റാണ്ട് പഴക്കമുള്ള ഫുണിക്കുലർ ട്രെയിനിൽ പതിനഞ്ച് മിനിറ്റ് കൊണ്ട് ഞങ്ങൾ ആയിരത്തി മൂന്നുറോളം മീറ്റർ ഉയരമുള്ള മലമുകളിൽ എത്തി. സ്റ്റേഷനിൽ നിന്നുള്ള ഇഷ്ടിക പാകിയ നടപ്പാത നയിക്കുന്നത് ഒരു പനോരമിക് റെസ്റ്റോറന്റിലേക്കാണ്. പാതവക്കിൽ കൈകളിൽ സ്വിസ് പതാക ഏന്തിയ മനുഷ്യരുടെ മര പ്രതിമകൾ. ചുവന്ന സമചതുരത്തിന് നടുവിൽ വെളുത്ത കുരിശ് അടയാളമുള്ള പതാക വത്തിക്കാൻ സിറ്റി കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ സമചതുരത്തിലുള്ള പതാക സ്വിറ്റ്സർലൻഡിന് മാത്രം എന്നതും പ്രത്യേകതയാണ്. റെസ്റ്റോറന്റിൽ കയറി സ്വിസ് തനത് വിഭവമായ ചീസ് ഫോൺഡ്യുവും പൊട്ടറ്റോ റോസ്റ്റും ആസ്വദിച്ചുകഴിച്ചുകൊണ്ട് ഞങ്ങൾ തിളങ്ങുന്ന നിറങ്ങളിൽ ആകാശത്ത് പറന്നു നടക്കുന്ന പാരച്യുട്ടുകൾക്കു നോക്കിയിരുന്നു. മലമുകളിൽനിന്ന് പുറത്തേക്ക് തള്ളി നിൽക്കുന്ന ഗ്ലാസ് അടിത്തറയുള്ള വ്യൂവിങ് പ്ലാറ്റ്ഫോമിൽ നിന്നുതാഴേക്കുള്ള കാഴ്ച അതിമനോഹരമാണ്. ടീൽ ഗ്രീൻ നിറമുള്ള ലേക്ക് ബ്രിയൻസിനും തുണിനും മദ്ധ്യ ഇന്റർലേക്കൻ പട്ടണത്തിന്റെ അപാരമായ ദൃശ്യചാരത തെളിയുന്നു. അകലെ ഉയരത്തിൽ ആൽപൈൻ കൊടുമുടികൾ കാണാം. അതിലൊന്നായ യുറോപ്പിലെ ഏറ്റവും ഉയരുന്നതും പ്രശസ്തവുമായ ജംഗ്‌ഫ്രായും അവിടെ നിന്നും കാണാൻ സാധിച്ചു. വീണ്ടും ഫുണിക്കുലാറിൽ താഴേക്ക് തിരിച്ചിറങ്ങുമ്പോൾ സമയം വൈകിയതിനാൽ ബോട്ടണിക്കൽ ഗാർഡനും മ്യൂസാലയുമൊന്നും സന്ദർശിക്കാനായില്ല.

ആരെ നദിക്ക് കുറുകെയുള്ള പാലത്തിലൂടെ റെയിൽവേസ്റ്റേഷനിലേക്ക് നടക്കുമ്പോൾ പാലത്തിന്റെ കൈവരികളിൽ പിടിച്ചിച്ച് പുള്ളുടകൾക്ക് നിറവേകുന്ന വാസന്തസുനന്ദങ്ങളോടൊപ്പം ഫോട്ടോകളെടുക്കാൻ ഞങ്ങൾ മത്സരിക്കുകയായിരുന്നു. റോഡിന് ഇരുവശവും നോക്കെത്താ ദുരന്തോളം കടുത്ത പച്ച നിറത്തിൽ ഇലകളുള്ള ചെടികൾ ക്രോപ് ചെയ്തു നിർത്തിയിരിക്കുന്നു.

അടുത്തുചെന്ന് നോക്കിയപ്പോഴാണ് അത് വേനലിൽ പൂക്കാൻ വേണ്ടി കാത്തുനിൽക്കുന്ന റോസാ ചെടികൾ ആണെന്ന് മനസ്സിലായത്. ദീർഘ വീക്ഷണമുള്ള നഗര സാമ്പ്രദായൽക്കരണത്തിന്റെ ശ്രദ്ധേയമായ ഉദാഹരണം.

മൊണ്ട് ടീറ്റിലിസ്

അവസാനത്തെ ദിവസമായിരുന്നു ഞങ്ങൾ മൊണ്ട് ടീറ്റിലിസ് സന്ദർശനത്തിനായി മാറ്റി വെച്ചത്. ലുസേൺ ബാങ്ക് ഹോഫ് റെയിൽവേ വ്‌സ്റ്റേഷനിൽ നിന്നും ഒരു മണിക്കൂർ യാത്രയുണ്ട് എംഗൽബർഗ് എന്ന ചെറു പട്ടണത്തിലേക്ക്. അവിടെ നിന്നാണ് ടീറ്റിലി സിലേക്കുള്ള കേബിൾ റൂട്ട് തുടങ്ങുന്നത്. മുകളിൽ ഹസിൽബർഗ് സ്റ്റേഷനിലേക്ക് കയറും തോറും വീടുകളുടെ മേൽക്കൂരയും നിരത്തുകളും പൊടിമഞ്ഞിനാൽ വെളുത്ത പെയിന്റ് ചെയ്തതുപോലെ കാണപ്പെട്ടു. കേബിൾ കാർ സ്റ്റേഷനിൽ ഇടവിട്ടുവന്നു പോകുന്ന ഗൊണ്ടോളുകളൊന്നിൽ ഞങ്ങളും കയറി. മൂവായിരത്തോളം മീറ്റർ ഉയരമുള്ള പർവത മുകളിലേക്ക് ഒരു മനോഹര യാത്രയുടെ തുടക്കം. ഉയരേക്ക് പോകുമ്പോൾ എത്തുന്ന ആദ്യത്തെ സ്റ്റേഷനാണ് ട്രോയിസ്. അതുവരെ താഴേക്ക് നോക്കിയാൽ മഞ്ഞുപുത്തു നിൽക്കുന്ന പൈൻ മരങ്ങളുടെ സുന്ദര ദൃശ്യം. ട്രോയിസ് എത്തിയപ്പോൾ ഞങ്ങൾക്ക് മുൻപേ പോയ ഗൊണ്ടോളയിൽ നിന്നുള്ള ട്രക്കിങ് ടീം അംഗങ്ങൾ ഇറങ്ങി. അവിടെ നിന്നാണ് സുരക്ഷിതവും സുസജ്ജവുമായി സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന ട്രക്കിംഗ് റൂട്ടുകൾ തുടങ്ങുന്നത്. വീണ്ടും മല മുകളിലേക്ക് കയറുമ്പോൾ പൈൻ മരങ്ങൾ അപ്രത്യക്ഷമായി. മഞ്ഞുപെയ്യുന്ന, മഞ്ഞു മൂടിയ മലകൾ മാത്രം.

രണ്ടാമത്തെ സ്റ്റേഷൻ സ്റ്റാൻഡ്, അവിടെ ഇറങ്ങണം. തുടർന്നങ്ങോട്ടുള്ള യാത്ര റോട്ടേറിയൽ ആണ്. 360 ഡിഗ്രി കറങ്ങുന്ന കേബിൾ കാറിലിരുന്ന് മഞ്ഞുമൂടിയ പർവതനിരകളുടെ വിശാലമായ കാഴ്ച. ലോകത്തിലെതന്നെ ആദ്യത്തെ കറങ്ങുന്ന കേബിൾ കാർ.

അരമണിക്കൂർ യാത്രക്ക് ശേഷം എത്തിനിൽക്കുന്നത് ഒരു ബഹുനില കെട്ടിട സമുച്ചയത്തിലാണ്. ആദ്യം തന്നെ ഞങ്ങൾ താഴത്തെ നിലയിലെ മനുഷ്യ നിർമ്മിത മഞ്ഞു ഗുഹയിലേക്കാണ് കടന്നത്. നൂറുവത് മീറ്റർ നീളത്തിൽ നടപ്പാത മുതൽ മേൽക്കൂര വരെ ഐസ് പാളികളാൽ നിർമിച്ചത്.

മൈനസ് ഡിഗ്രി താപനിലയിൽ പല്ലുകൾ കൂടിയിടിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. തൊട്ടു മുകളിലെ നിലയിൽ റെസ്റ്റോറന്റും സുവനീർ ഷോപ്പുകളും. ഒരു ചുട്ട് കാപ്പി കുടിച്ച ശേഷം ഞങ്ങൾ ഹിൽടോപ്പിലേക്ക് കയറി. കുമ്പാരമായി പൊഡർ പോലെ മൂടിക്കിടക്കുന്ന പൊടിമഞ്ഞത്. തണുപ്പ് മൈനസ് നാല് ഡിഗ്രിയിൽ എത്തിനിൽക്കുന്നു. സുരക്ഷാ കവചങ്ങളെ ഭേദിച്ച് മേനിയാസകലം മരവിപ്പിക്കുന്ന തണുപ്പ്.

മഞ്ഞുപെയ്യുന്നതായിരുന്നു. അന്തരീക്ഷം മേഘാവൃതവും. കാലാവസ്ഥ മോശമാകയാൽ കൊടുമുടികളെ ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന തൂക്കുപാലം അടച്ചിട്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. അതിനാൽ ക്ലിഫ് വാക്കിന്റെ സാഹസികത ഞങ്ങൾക്ക് അനുഭവിക്കാനായില്ല. ഷാരുഖ് ഖാനും കജോളും അഭിനയിച്ച യാഷ് ചോപ്രയുടെ 'ദിൽവാലെ ദിൽഹം ദുനിയ ലേ ജായേംഗേ' എന്ന ബോളിവുഡ് ഹിറ്റ് ചിത്രത്തിലെ ഗാനരംഗങ്ങൾ ചിത്രീകരിച്ച ഇടം. മഞ്ഞുപൊഴിയുന്നത് കൂട്ടാക്കാതെ, അവിടെ സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്ന ഷാരുഖിന്റെയും കാജോളിന്റെയും കുറ്റൻ കട്ട്ഔട്ടിന് മുൻപിൽ പോസ് ചെയ്ത് ഒരു പടം എടുക്കാൻ ഞങ്ങൾ മറന്നില്ല. മഞ്ഞുവീഴ്ച കനത്തപ്പോൾ ഞങ്ങൾ താഴേക്ക് ഇറങ്ങി. പടിയുടെ ചുവട്ടിൽ ചെറിയൊരു ആൾക്കൂട്ടം. നേരത്തെ കോഫി ഷോപ്പിൽ വച്ചു പരിചയപ്പെട്ട നോർത്ത് ഇന്ത്യൻ പട്ടേൽ കുടുംബം. കുടുംബനാഥന്റെ തോളിൽ കിടന്ന ലെതർ ബാഗിന്റെ സിബ് തുറന്നിരിക്കുന്നു. ബാഗിന്റെ ഉള്ളായിൽ സൂക്ഷിച്ചിരുന്ന ഏതാനും സ്വിസ് ഫ്രാക്ക് കളവ് പോയിരിക്കുന്നു. കാശ് നഷ്ടമായ വിഷമത്തിലും അതിനോടൊപ്പം സൂക്ഷിച്ചു വെച്ചിരുന്ന പാസ് പോർട്ടും അനുബന്ധരേഖകളും കൈക്കലാക്കാത്തതിന് അദ്ദേഹം മോഷ്ടാവിനോട് മനസ്സുകൊണ്ട് നന്ദിപറയുന്നത് പോലെ തോന്നി.

വേണമെങ്കിൽ മോഷണവും ഒരു കലയാണെന്ന് പറയാം. അതിനിപ്പോൾ സ്വദേശമെന്നോ വിദേശമെന്നോ വേർതിരി വൊന്നുമില്ല. ടൂറിസ്റ്റുകൾക്കിടെ ഒരു മോഷ്ടാവിന്റെ കണ്ണുകൾ നമ്മെ പിന്തുടരുന്നുണ്ടാവാം. ചുറ്റുമുള്ള പ്രകൃതിഭംഗിയിൽ മയങ്ങി പരിസരം മറന്ന് നമ്മൾ നിൽക്കുമ്പോഴൊക്കെ അല്ലെങ്കിൽ ഒരു ഫോട്ടോ പോയിന്റിൽ തിരക്കിട്ട് ഫോട്ടോ എടുക്കുന്നതിനിടെയാകാം. നമ്മുടെ ശ്രദ്ധ തെറ്റുന്ന ഒരു നിമിഷം മതി, ഈ കലാകാരന് തന്റെ കഴിവ് പ്രകടിപ്പിക്കുവാൻ. അനുമതയും ഗുരു. ഞങ്ങൾ കൂടുതൽ ജാഗരൂകരായി. പിന്നീട് ഞങ്ങൾ മൂന്നാമത്തെ നിലയിൽ നേരത്തെ കണ്ടുവെച്ച ഫോട്ടോ സെന്ററിൽ എത്തി. പരമ്പരാഗത സ്വിസ് വേഷവും പ്രദേശിക ആടയാഭരണങ്ങളുമൊക്കെ ധരിച്ച് ഒരു ഫോട്ടോ ഷൂട്ടിന് തയ്യാറായി. നമ്മുടെ സ്ഥാവര ജംഗമ സ്വത്തുക്കളൊക്കെ റിസപ്ഷൻ കാണ്ടറിൽ ഏൽപ്പിക്കാൻ നിർദ്ദേശം. പാസ്‌പോർട്ടും കാർഡുകളും അല്പം സ്വിസ് ഫ്രാങ്കും അടങ്ങിയ ബാഗിനെ എവിടെയും ഒറ്റപ്പെടുത്തില്ല എന്ന ഞങ്ങളുടെ നിർബന്ധത്തിന് ഒടുവിൽ അവർക്ക് വഴങ്ങേണ്ടി വന്നു.

തിരികെ വീണ്ടും ട്രെയിനിൽ ലുസേർനിലേക്ക്. റെയിൽവെ സ്റ്റേഷന് മുൻപിലുള്ള ബസ് സ്റ്റോപ്പിൽ അപ്പാർട്ട്മെന്റിലേക്ക് പോകാനുള്ള ബസ് കാത്തു ഞങ്ങൾ നിന്നു. പത്ത് മിനുറ്റിനുള്ളിൽ ബസ് വരും. ഞങ്ങളുടെ സംസാരം ശ്രദ്ധിച്ചു നിന്ന മധ്യവയസ്കൻ അടുത്തേക്ക് വന്നു. 'ഇന്ത്യയിൽ നിന്നാണോ?' പകുതി മുറിഞ്ഞ തമിഴിൽ അയാൾ ചോദിച്ചു. നര കയറിയ മുടിയും മെലിഞ്ഞ ശരീരവും. അയഞ്ഞ ഷർട്ട്. തോളി ലൊരു തുണി സഞ്ചിയും. 'അതേ.' 'പാലക്കാട് നിന്നാണോ?' 'അല്ല കൊല്ലത്തുനിന്നാണ്.' 'അപ്പോൾ തിരുവനന്തപുരം അടുത്തല്ലേ?' അയാൾ കേരളത്തിനെ കുറിച്ചുള്ള തന്റെ വിജ്ഞാനം വിളമ്പികൊണ്ട് സംസാരം തുടർന്നു. ഇവിടെ എവിടെയാണ് താമസം? ഞങ്ങൾ അപ്പാർട്ട്മെന്റിന്റെ പേര് വെളിപ്പെടുത്തി. പെട്ടെന്ന് ശാസനയോടെ ബ്രയിനിൽനിന്നുള്ള സിഗ്നൽ.. അപരിചിതനാണ്. അധികം അടുപ്പിക്കേണ്ട. പിന്നീട് അയാൾ ചോദിച്ചതിനൊക്കെ ഞങ്ങളോട് അല്ല എന്ന മട്ടിൽ മുഖം തിരിച്ചു നിന്നു. ഞങ്ങൾക്ക് പോകാനുള്ള പത്തൊൻ പതാം നമ്പർ ബസ്സ് വന്നു. പുറപ്പെടുന്നതിന് മുമ്പ് പുറകിലത്തെ വാതിലിലൂടെ അയാൾ തിരക്കിട്ട് ബസ്സിലേക്ക് കയറുന്നത് കണ്ടു. അയാൾ നമ്മെ പിന്തുടരുകയാണോ? ഞങ്ങൾ ഭീതിയോടെ പരസ്പരം നോക്കി. ഞങ്ങൾ ഇറങ്ങിയ സ്റ്റോപ്പിൽ തന്നെ അയാളും ഇറങ്ങി. ഞങ്ങളുടെ അപ്പാർട്ട്മെന്റിന്റെ ദിശയിൽ നടക്കാൻ തുടങ്ങി. ഒരു നിമിഷം സംശയിച്ചശേഷം അയാളെ ഒഴിവാക്കാനായി ഞങ്ങൾ എതിർ ദിശയിലേക്ക് നടന്നു. തലേ ദിവസത്തെ സയാഹ്നസവാദികിടെ കണ്ടുവെച്ച കുറുക്കുവ ഴിയിലൂടെ അപ്പാർട്ട്മെന്റിലേക്ക് കടന്നു.

അടുത്തദിവസം വൈകിട്ടാണ് സൂരിച്ചിൽ നിന്ന് മാഞ്ചസ്റ്ററിലേക്ക് മടങ്ങാനുള്ള ഫ്ലൈറ്റ്. അതിനായി ഉച്ചക്ക് 12 മണിക്കുള്ള ട്രെയിനിൽ ലുസേർണിൽ നിന്ന് സൂരിച്ചിലേക്ക് പോകണം. രാത്രി തന്നെ ഞങ്ങൾ പെട്ടിയെല്ലാം പാക്ക് ചെയ്തു വെച്ചു. ചോക്ലേറ്റോറിയത്തിൽ നിന്നും വാങ്ങിയ സ്വിസ് ചോക്ലേറ്റ്സും ചീസ് ഫാക്ടറിയിൽ നിന്ന് സമ്മാനമായി കിട്ടിയ ചീസ് പാക്കറ്റും ഭദ്രമായി ബാഗിൽ വെച്ചു.

തിരിച്ചു പോകേണ്ട പിറ്റേ ദിവസം രാവിലെ ബ്രേക്ക്ഫാസ്റ്റ് തയ്യാറാക്കാൻ മുട്ടയും പാലുമൊക്കെ വാങ്ങാനായി അപ്പാർട്ട്മെന്റിന് സമീപം കണ്ടു വെച്ചിരുന്ന ശ്രീലങ്കൻസ് നടത്തുന്ന കടയിലെത്തി. ക്യാഷ്യറുടെ സീറ്റിൽ അതാ ഞങ്ങൾ തലേ ദിവസം ബസ്സ് സ്റ്റോപ്പിൽ വെച്ച് കണ്ട, സംശയത്തിന്റെ നിഴലിൽ നിർത്തിയ മധ്യവയസ്കൻ. അയാൾ പരിചിത ഭാവത്തിൽ ചിരിച്ചു. ഞങ്ങൾ ചോദിച്ചതൊക്കെ എടുത്തുതരാൻ സഹായിച്ചു. ഒടുവിൽ കൊച്ചുമോൾക്ക് കൊടുക്കാനെന്നു പറഞ്ഞു സമ്മാനമായി ഒരു ബോട്ടിൽ ഫ്രൂട്ട് ജാമും കുറച്ച് ചോക്ലേറ്റും സന്തോഷത്തോടെ ഞങ്ങളെ ഏൽപ്പിച്ചു. തിരികെ അപ്പാർട്ട്മെന്റ്സിലേക്ക് നടക്കുമ്പോൾ കിട്ടിയ അവസരം പാഴാക്കാതെ ഹൃദയം ബ്രെയിനിനെ ലെഫ്റ്റ് ആൻഡ് റൈറ്റ് ഹയർ ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു.. എപ്പോഴും നീ പറയുന്നതും പ്രവർത്തിക്കുന്നതും ശരിയാകണമെന്നില്ല..

ഒടുവിൽ മടക്കം. ഒരു വസന്തകാലം ഞങ്ങൾക്കായി ഒരുക്കിവെച്ച് സൗമ്യമായി സ്നേഹപൂർണ്ണരും ഞങ്ങളെ സ്വീകരിച്ചു സൽക്കരിച്ച സ്വിറ്റ്സെർലൻഡിനോട് വിടപറയുമ്പോൾ മനസ്സ് നിറഞ്ഞിരുന്നു. ഭൂമിയിലെ പറുദീസ എന്ന വിശേഷണം തികച്ചും അനുയോജ്യമായ വീണ്ടും വീണ്ടും പോകാൻ ഇഷ്ടം തോന്നുന്ന ഒരിടം.

The Wounded "- My Acrylic canvas painting
Dr. Tina Avinash

Dr. Aparna Anand
'BRANCHING OUT INTO THE WORLD OF COLOUR'S
acrylic painting

Dr. Mini Mathew
oil on canvas.

In the lap of nature

Dr. Priya Urikoth

Autumn... the new beginning

Dr. Priya Urikoth